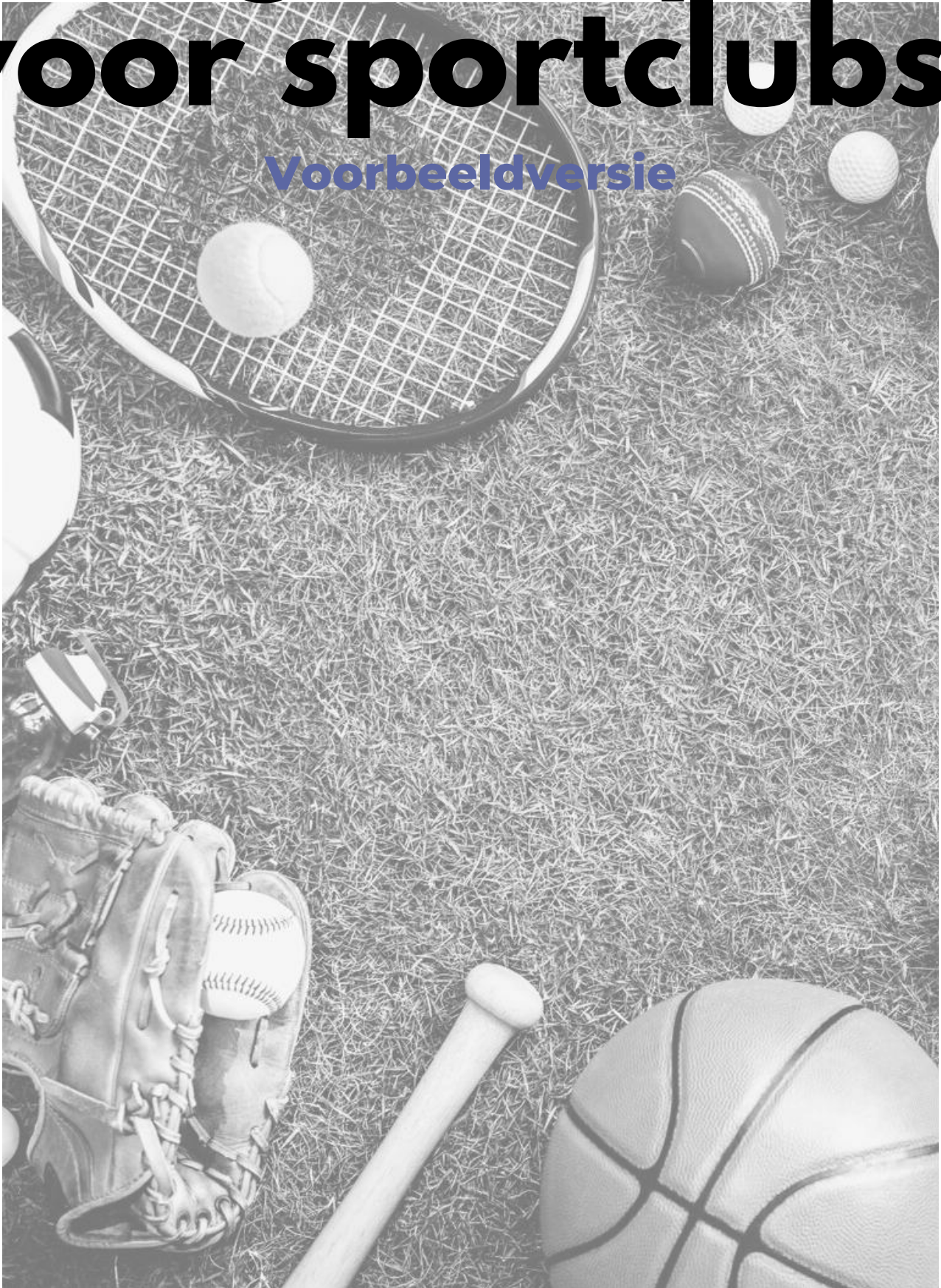

Veiligheidsplan voor sportclubs.

Voorbeeldversie

Waarom dit plan?

Al onze organisaties houden zich bezig met het begeleiden en ondersteunen van sportorganisaties in heel Nederland (en zelfs daarbuiten). We hebben allemaal bijgedragen aan dit plan, vanuit onze eigen expertise. Wat ons als organisaties verbind is onze wens om ervoor te zorgen alle sporters, werknemers, vrijwilligers en bezoekers zich fysiek en sociaal veilig voelen op de sportclub.

We hebben een plan geschreven met de breedtesport in gedachten. Hiermee is rekening gehouden met wat er qua wet,- en regelgeving van sportclubs wordt verwacht, maar ook hoe expertorganisaties naar het thema veiligheid in de sportomgeving kijken.

Zie dit plan als een leidraad waarmee jullie als sportclub aan de slag kunnen. Sommige onderdelen hebben jullie ongetwijfeld al goed ingericht, sommige onderdelen uit dit plan brengen jullie verder en zijn snel en makkelijk te implementeren. Er zitten ongetwijfeld ook onderdelen in dit plan, die voor jullie niet direct haalbaar zijn (maar wel waardevol). Hoe dan ook, elke sportclub richt de organisatie op een eigen manier in en daar is bij het maken van dit plan, zoveel mogelijk rekening mee gehouden. In alle stukken kunnen teksten/titels/functies worden aangepast naar jullie eigen situatie.

We hopen dat dit plan aanzet tot dialoog en reflectie, en daarmee de sportomgeving, jullie omgeving, weer verder brengt en een plek wordt/blijft waar iedereen zich veilig en welkom voelt!

Mochten jullie als club vastlopen, de expertise of tijd missen om bepaalde zaken rondom fysieke en sociale veiligheid op te pakken, dan kun je bij één van onze organisaties terecht. Na de bijlagen vind je een omschrijving en de contactgegevens van elk van onze organisaties.

Publicatiedatum: 26 augustus 2022

Auteurs: Maike van Oyen en Afke van Mansum namens All-in & Pride&Sports

Met bijdragen van: Tjerk Feitsma namens Stichting Neurodiversiteit, onafhankelijk gezondheidswetenschapper deskundige preventie, veiligheid en crisisbeheersing Corrie van Mansum, Inge Vos namens Stichting het Gehandicapte Kind, Sophie Schers en Elise van Alphen namens het TNN

Review door: Frank Vermeulen namens Rotterdam SportSupport

INHOUDSOPGAVE

02 BELEIDSASPECTEN

- Namen, taken en telefoonnummers van sleutelpersonen
- Ontruimingsplan
- Calamiteiten
- Mediacontact
- Algemene communicatie over veiligheid
- Klachtenregeling

24 TRAINING EN BEGELEIDING

- Sociaal klimaat en sociale veiligheid
- Intimidatie en geweld
- Meldcode (kinder-)mishandeling
- Online veiligheid in relatie tot de sport
- Middelengebruik
- Omgang met gescheiden ouders/verzorgers

45 FACILITAIR MANAGEMENT & KWALITEITSCONTROLES

- Incidentenregistratie
- Onderhoud van materiaal
- Overige veiligheidsmaatregelen

49 BIJLAGEN

- Plattengronden en vluchtwegtekeningen
- Incidentenregistratieformulier
- Voorbeeldbrief aanvraag VOG
- Anti-pest protocol
- Stappenplan seksuele intimidatie en misbruik
- Protocol bij overlijden
- Inclusief taalgebruik
- Faciliteiten voor een veilige sportomgeving

Voorwoord

Al onze leden verdienen een veilige sportomgeving. Hierbij hebben wij als club extra aandacht voor onze jeugdleden, vanwege hun jonge leeftijd en doorlopende ontwikkeling. Een sociaal veilige omgeving is cruciaal bij de opbouw van hun persoonlijke competenties. Deze veiligheid is ook belangrijk voor ouders, verzorgers, personeelsleden, omwonenden, vrijwilligers en bezoekers van de sportclub.

Veiligheid gaat daarbij veel verder dan het onderhoud van de materialen of de brandveiligheid binnen de sportclub (en op de velden). Veiligheid gaat over het fysieke én mentale welzijn van iedereen die in aanraking komt met onze sportclub. Daarbij moeten al onze leden, ouders en verzorgers er op kunnen vertrouwen dat wij ons als sportclub volledig inzetten om ongelukken en incidenten te voorkomen én lering te trekken uit onverwachte situaties als die zich voordoen.

Om ervoor te zorgen dat de veiligheid van iedereen geborgen blijft, schrijven wij iedere vier jaar een veiligheidsplan voor onze sportclub. Aanvullend worden plannen, procedures en protocollen die in dit plan besloten liggen, elk jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Met behulp van iedereen die bij onze sportclub betrokken is, creëren wij een veilig sportklimaat. Onze sportclubcultuur, omgangsnormen en het veiligheidsplan zorgen ervoor dat ook jouw veiligheid wordt beschermd. Als sportclub doen we het goed als iedereen de vrijheid voelt om zichzelf en een ander te omarmen.

Het vastleggen van procedures is niet voldoende om ieders veiligheid te waarborgen, het zijn slechts handvatten die helpen om over- en inzicht te creëren. De regels werken alleen als je ze tot leven brengt. Dit doen wij onder andere door leden, ouders, verzorgers, personeelsleden en vrijwilligers te informeren over de verwachtingen bij ons op sportclub. Zo delen we actief onze sportclubregels en bieden we leden de ruimte om met het eigen team afspraken te maken op teamniveau. Brengen we positief gedrag graag onder de aandacht in onze sportclubcommunicatie en zetten we actief in op sociaal-emotionele vaardigheden van onze leden en begeleiders!

1.1 Namen, taken en telefoonnummers van sleutelpersonen op het gebied van veiligheid

Externe partners bij crises	Regulier Contactnummer	Bij spoed
Brandweer	0900-0904	112
Politie	0900-8844	112
Ambulance dienst	n.v.t.	112
Huisartsenpost	(zelf invullen)	(zelf invullen)
Dierenambulance	0900-0245	144
Zelfmoordpreventie	0800-0113	113
Slachtofferhulp	0900-0101	n.v.t.

Interne partners bij crises	Naam	Telefoon-nummer(s)	E-mail	Werklocatie & Werkdagen
Voorzitter crisisteam	(zelf invullen)			
Voorzitter bestuur				
Directeur/hoofd				
Hoofd BHV				
Ander BHV'ers				
Anti-pest en Inclusie coördinator				
Vertrouwens-persoon				

Externe partners bij kleinere calamiteiten	Regulier Contactnummer	Bij spoed
Storingsdienst gas/water	(zelf invullen)	
Watervoorziening		
Gemeente		
Verzekeraar		
Beveiliging		
Extern vertrouwenspersoon		
Externe gebruikers van de sportclub		
Maatschappelijk Werker CJC		

Tip: Benoem hier onder welke rollen de verantwoordelijkheden vallen voor bepaalde veiligheidsaspecten. Hebben jullie een veiligheidsmanager of een facilitair manager en welke bevoegdheden/verantwoordelijkheden horen bij elke rol? Onder wie valt de RI&E? Wie is er verantwoordelijk voor de BHV'ers en wat is het beleid omtrent hun aanwezigheid? Welke functie is er verantwoordelijk voor het sociaal klimaat en inclusie, voor het anti-pestbeleid en welke verantwoordelijkheden vallen er onder de rol van de vertrouwenspersoon binnen de sportclub?

1.2 Ontruimingsplan

Op (ons terrein en/of in onze gebouwen) kunnen zich situaties voordoen die het noodzakelijk maken dat leden, ouders, verzorgers, trainers, coaches en overige aanwezigen de sportclub zo snel mogelijk moeten verlaten. Denk bijvoorbeeld aan:

- branden;
- overstromingen;
- stormschade;
- bommeldingen;
- of andere bijzondere situaties waarbij de gezondheid of veiligheid in gevaar is.

Uiteraard hebben we als sportclub de nodige preventieve maatregelen genomen om calamiteiten te voorkomen. Toch is ons ontruimingsplan een integraal onderdeel van de bescherming van onze veiligheid. Omdat het welzijn van iedereen op sportclub gebaad is met een goed verloop van een ontruiming in geval van dergelijke calamiteiten, worden de instructies één maar per jaar doorgelopen met personeelsleden en vrijwilligers en vervolgens teven één keer per jaar geoefend met alle aanwezigen op sportclub. Deze oefening en instructieronde tellen beide als een toetsing van het ontruimingsplan. Na de oefening zal een evaluatie plaatsvinden met (benoem hier de functies) om te bespreken óf en welke aanpassingen er nodig zijn.

	Datum	Bijzonderheden/ Opmerkingen	Handtekening Directie/Leiding
Laatste ontruimings-oefening			
Laatste evaluatie ontruimingsplan			
Laatste aanpassing ontruimingsplan			

1.2.1 Gegevens hoofdgebouw

Begane grond: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

1e verdieping: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

2e verdieping: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

Kelder: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

1.2.2 Gegevens bijgebouwen

Begane grond: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

1e verdieping: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

2e verdieping: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

Kelder: (voeg een plattegrond toe inclusief beschrijving van de diverse ruimtes)

1.2.3 Openingstijden/gebruikstijden per ruimte of veld

Benoem hier de gebruikers, welke ruimtes zij tot hun beschikking hebben, de bijbehorende tijden en dagen. Denk aan de openingstijden van jullie eigen sportclub maar ook aan eventuele externe gebruikers als een BSO of kleinere sportaanbieders die gebruik maken van jullie faciliteiten.

1.2.4 Aantal aanwezigen (per dagdeel of per dag en per gebruiker)

Benoem hier het aantal aanwezigen per dag, per gebruiker en in totaal per dagdeel en apart nog de aanwezigen met een extra zorgbehoefte vanwege bijzondere omstandigheden (denk hierbij bijvoorbeeld aan leden of personeelsleden met een beperkte mobiliteit, een visuele of auditieve beperking of een stoornis die vraagt om een andere begeleiding tijdens noodsituaties).

1.2.5 Noodmelding/alarmering

Intern

Beschrijf hier hoe iedereen op de hoogte wordt gesteld van een ontruiming. Denk hierbij ook aan de wijze waarop leden, personeelsleden en bezoekers met een visuele of auditieve beperking worden geïnformeerd (denk aan een alarm met geluid en visuele cues in de verschillende ruimtes). Is er een aanvullend protocol voor bepaalde functies? Denk hierbij aan de BHV'ers of personeelsleden die als buddy fungeren.

Extern

Als we het hebben over de externe alarmering, gaat het om de inschakeling van hulpdiensten die ter plaatse hulp kunnen verlenen in noodsituaties. Bij een calamiteit werkt de alarmering als volgt:

1. Bel het alarmnummer **112**
2. Vraag aan de meldcentrale om politie, brandweer of ambulance. Aan de desbetreffende centralist moet worden verteld: - naam van de melder; - naam en adres van het gebouw; - welke plaats, gemeente; - aard van het incident en eventuele bijzonderheden; - of er slachtoffers zijn, waar en hoeveel hulpbehoevenden aanwezig zijn (*zijn er bezoekers die niet mobiel zijn*) en leden of personeelsleden met een speciale zorgbehoefte (*zijn er mensen aanwezig die afhankelijk zijn van een zuurstoftank?*)

Wie geeft het interne alarmsignaal af?

Bij het alarmsignaal voor ontruiming wordt altijd het gehele gebouw ontruimd. De opdracht kan gegeven worden door:

- De directeur / voorzitter bestuur
- Het hoofd van de bedrijfshulpverlening
- *Nog andere functies/personen met deze bevoegdheid?*
- Bij een calamiteit als brand is het iedere volwassene toegestaan om zelf alarm slaan

1.2.6 De ontmoetingsplaats na ontruiming

De ontruiming wordt begeleid door de bedrijfshulpverleners, trainers en coaches en overig personeel. Buddy's blijven bij de bezoekers/leden/collega's waaraan zij gekoppeld zijn.

Bij een ontruiming verzamelt iedereen hier: (*invullen en foto van de locatie of locaties toevoegen*). Op deze verzamelplaats worden de presentielijsten gecontroleerd en ingevuld per team door de aanwezige trainers of coaches, de presentie van bezoekers wordt gecontroleerd door (*functie invullen*) en de conclusies worden doorgegeven aan het hoofd BHV.

1.2.7 Evacueren van leden, personeel en bezoekers met een visuele beperking

Leden, personeel, vrijwilligers en bezoekers met een visuele beperking hebben een doordachte begeleiding nodig. Deze begeleiding bestaat idealiter uit het bieden van oriëntatiesignalen en het gebruik maken van duidelijke wegbewijzing. Let hierbij bijvoorbeeld op het gebruik van duidelijke contrasterende kleuren en markeringen op de wanden en deuren en op de grond en trappen op het gebruik van verschillende texturen (reliëfpaden, gidslijnen of geleidelijnen).

Het is aan te raden om tactiele informatie (op je wegbewijzing) te gebruiken en audiosignalen tijdens de ontruiming af te spelen om mensen te begeleiden naar de (nood)uitgang. Indien er gebruik gemaakt wordt van audiosignalen is het belangrijk om na te denken over de tijdsduur waarop een regulier alarm (brandalarm) afgaat en met welke intervallen. Alarmen kunnen desoriënterend werken en audiobegeleiding bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken.

Informeer iedereen met een visuele beperking van te voren over de aanwezige oriëntatiesignalen, zodat ze ten tijde van een ontruiming direct weten waar ze op kunnen letten. Zorg daarnaast zo mogelijk voor ontruimingsinstructies in braille of audio en zorg voor een tactiele kaart met daarop de vluchtroutes voor o.a. bezoekers. Op plekken waar er geen signalen aanwezig zijn, zullen personeelsleden aanwezig moeten zijn om personen met een visuele beperking verder te begeleiden. Biedt daarna de mogelijkheid aan iedereen met een visuele beperking om een buddy toegewezen te krijgen die hen persoonlijk begeleiden tijdens een ontruiming.

1.2.8 Evacueren van leden, personeel en bezoekers met een motorische beperking

Op de begane grond kunnen de meeste mensen met een fysieke beperking via de toegankelijke (nood)uitgangen het pand verlaten. Voor de andere verdiepingen zijn er speciale voorzieningen nodig omdat liften niet gebruikt mogen worden tijdens evacuaties.

Zorg dat er altijd enkele personeelsleden of vrijwilligers aanwezig zijn die op de hoogte zijn van alle aanwezige leden, bezoekers en personeelsleden met een motorische beperking, waar ze zich in het pand bevinden en of ze begeleiding nodig hebben indien er sprake is van een calamiteit waarbij ontruiming noodzakelijk is.

Afhankelijk van de mate van de beperking, zijn er in de basis twee scenario's mogelijk: Mensen met een lichte beperking van de mobiliteit, die zelfstandig kunnen lopen (met of zonder krukken of een wandelstok) kunnen zonder extra hulp via de trappen de locatie verlaten. Soms zijn mensen die gebruikmaken van een rolstoel of scooter, wel in staat om korte stukken zelfstandig af te leggen. Het is aan te raden hen te adviseren om te wachten met het aflopen/oplopen van de trap totdat de grootste drukte voorbij is (zolang dit verantwoord is) omdat zij kwetsbaarder zijn in grote drukte. Indien dit op prijs wordt gesteld, kan een persoon met een lichte beperking begeleid worden door een buddy (of de eigen hulphond). Let hierbij ook op of mensen met een verminderde arm- of handkracht worden gehinderd bij het verlaten van de locatie, bijvoorbeeld door zware deuren.

Voor iedereen die niet in staat is om zelfstandig de locatie te verlaten, is het goed om een evacuatiestoel of mat ter beschikking te stellen. Deze stoelen en matten zijn speciaal ontworpen om niet-ambulante mensen te evacueren van hogere verdiepingen (of uit de kelder). De meeste stoelen en matten hebben slechts twee mensen nodig om te stoel/mat (met de persoon in kwestie) te verplaatsen. Om evacuatie én begeleiding mogelijk te maken, is het belangrijk om een plek aan te wijzen waar niet ambulante personen zich kunnen verzamelen, waar buddy's aanwezig zijn om hen naar buiten te begeleiden en waar ze eventueel ondersteund kunnen worden bij het overstappen naar de evacuatiestoel of mat. Rolstoelen kunnen zo mogelijk door een derde buddy mee naar buiten worden genomen, in ieder geval mag de rolstoel de vluchtwegen niet blokkeren.

1.2.9 Evacueren van leden, personeel en bezoekers met een auditieve beperking

Voor doven en slechthorenden is het vooral belangrijk dat er visuele cues zijn om hen te attenderen over de evacuatie, bijvoorbeeld met behulp van lichtsignalen. Verder is er in principe geen extra ondersteuning nodig, wel is het fijn als er visuele instructies aanwezig zijn die hen helpen om de dichtstbijzijnde (nood)uitgang te vinden en dat zij deze instructies ook krijgen tijdens de jaarlijkse oefening.

Handsignalen en visuele instructies zijn ook prettig voor een ieder die de Nederlandse taal niet goed beheerst. Zeker in gespannen situaties kunnen leden, bezoekers en personeelsleden die de taal niet volledig beheersen dichtklappen. Heldere visuele instructies helpen hen in dat geval bij het volgen van de vluchtroutes. Verder kunnen handsignalen van een omstander (medespeler, vrijwilliger of andere bezoeker) tijdens de evacuatie rust brengen.

1.2.10 Evacueren van leden, personeel en bezoekers met een verstandelijke beperking, meervoudige handicaps of zwaardere stoornissen

Voor leden, personeel en bezoekers die zeer hulpbehoevend zijn -of waarbij er een risico bestaat dat zij verward raken tijdens een evacuatie- is het goed om additionele maatregelen op te stellen. Het is aan te raden om met hen de route vaker door te nemen, bijvoorbeeld door een vluchtroutewandeling te maken. Hierdoor raken zij gewend aan het aflopen van de route(s) zonder intensieve prikkels die aanwezig zijn tijdens een calamiteit. Persoonlijke piepers of kleine apparaten met gps kunnen ervoor zorgen dat hun locatie bekend is bij begeleiders en hulpverleners en kunnen daarnaast extra signalen afgeven (vibreren, knipperen, alarm en waarschuwingstekens).

1.2.11 Communicatie

Tip: Zorg er voor dat personeelsleden en vrijwilligers toegang hebben tot portofoons of andere communicatiemiddelen die niet afhankelijk zijn van een stroomnetwerk.

- Met behulp van *(geef signaal aan)* geven begeleiders van jeugdspelers door dat hun teams compleet zijn (na het checken van hun eigen aanwezigheidslijst)
- *(Benoem functie)* houdt bij of alle bezoekers en personeelsleden op de ontmoetingsplek zijn
- Het ontruimingsplan ligt ter inzage in *(invullen)* en wordt jaarlijks met alle aanwezigen geoefend en getest
- Ontruimingsschema's en teamlijsten hangen *(benoem locaties)*
- De coördinerend BHV'er is verantwoordelijk voor het invullen van de overkoepelende presentielijsten en geeft vermiste personen door aan de hulpdiensten en *(de voorzitter/de directeur)*

1.2.12 Taken en verantwoordelijkheden van personeelsleden en vrijwilligers

Personeelsleden en vrijwilligers die brand signaleren:

1. Activeer de brandmelder handmatig (toon een foto van deze brandmelder en geef eventueel de locaties aan)
2. Activeer de externe alarmering door de hulpdiensten te bellen (112)
3. Voorkom verdere uitbreiding van de brand indien dit mogelijk en verantwoord is
4. Sluit deuren en ramen
5. Blus indien de brand beperkt is (in beginnende fase), de brand met de aanwezige brandblussers
6. Verlaat het gebouw of terrein samen met iedereen in de nabije omgeving door de ontruimingsinstructies te volgen en blijf bij rookontwikkeling laag bij de grond

Trainers en coaches bij het horen van het ontruimingssignaal

1. Je wordt gewaarschuwd door het ontruimingsalarmsignaal
2. Sluit ramen en deuren als dit mogelijk is
3. Pak de teamlijst/presentielijst voor vertrek
4. Koppel hulpbehoevenden aan een buddy of attendeer de buddy's hun partners op te zoeken en te begeleiden
5. Neem de leden mee naar de ontmoetingsplaats en draag zorg voor een veilige aftocht
6. Maak daarbij gebruik van de dichtstbijzijnde (nood)uitgang, zoals aangegeven op het ontruimingsschema
7. Zorg dat iedereen op de ontmoetingsplaats blijft en controleer met behulp van de presentie- of teamlijst of iedereen aanwezig is
8. Geef eventuele vermissingen door aan het hoofd BHV op de ontmoetingsplek

Taken (conciërge/kantinebeheerder)

1. Je wordt gewaarschuwd door een collega of het ontruimingssignaal
2. Neem de sportclubtelefoon indien mogelijk mee naar buiten
3. Neem de bezoekers- en teamlijst mee naar de ontmoetingsplaats
4. Vang externe hulpdiensten buiten op en begeleid ze naar het hoofd BHV
5. Volg de instructies op van het hoofd BHV en/of de hulpdiensten
6. Controleer of alle bezoekers aanwezig zijn op de ontmoetingsplaats en geef de namen van hulpbehoevende bezoekers in het gebouw door aan de hulpdiensten (met een beschrijving van de omstandigheden)
7. Laat geen bezoekers meer toe in het gebouw

Taken hoofd bedrijfshulpverlening:

1. Ga na de alarmering naar het kantoor van *(de directeur/sportclubleiding)*, de personeelskamer *(als jullie hierover beschikken)* en neem de *(jullie gekozen communicatiemiddel bij geval van crises)* mee
2. Verzamel informatie over de aard en de locatie van de alarmmelding
3. Zorg voor sleutels en plattegronden om de hulpdiensten te ondersteunen
4. Geef deze informatie en de verzamelde informatie over de aard en locatie van de calamiteit door aan de hulpdiensten
5. Coördineer de ontruiming en de evacuatie van hulpbehoevenden die aanwezig zijn
6. Gebruik de checklist en geef vermissingen en namen van hulpbehoevenden die nog in het pand of op het terrein aanwezig zijn door aan de aanwezige hulpdiensten
7. Houdt contact met het team BHV en coördineert hun inzet
8. Wijs iemand aan voor de begeleiding van de hulpdiensten
9. Evalueer na afloop met het team en de hulpdiensten het verloop van de ontruiming en doe aanbevelingen voor eventuele aanpassingen
10. Zorg voor eventuele nazorg voor personeelsleden die een trauma hebben opgelopen (fysiek of mentaal)

1.3 Calamiteiten

1.3.1 Protocol bij calamiteiten van buiten af

1. Indien er een extern alarm wordt afgegeven, gaan alle trainers en coaches met hun leden zo snel mogelijk naar binnen (*geef hier aan welke locaties daarvoor zijn aangewezen of beschrijf deze locaties in de ontruimingsinstructies*)
2. Hulpbehoevende leden worden gekoppeld aan een buddy die hen naar de locatie begeleid
3. Op de locatie aangekomen controleren alle trainers en coaches met behulp van de opgestelde presentie/teamlijsten of alle leden aanwezig zijn
4. Eventuele bezoekers worden door aanwezig personeel naar binnen begeleid en op een centrale plek verzameld
5. Alle ramen en deuren worden gesloten
6. Alle trainers en coaches geven eventuele vermissingen door aan het hoofd BHV, de (*functienaam*) geeft de vermissing van eventuele bezoekers, vrijwilligers en personeelsleden door aan het hoofd BHV
7. Het hoofd BHV schakelt de radio of televisie aan en volgt de situatie, eventuele instructies worden gecommuniceerd door de sportclub en aan trainers, coaches en personeelsleden
8. De (*conciërge/kantinebeheerder*) schakelt de apparatuur uit die de toevoer van lucht in het gebouw regelen
9. (*functies*) bewaken de buitendeuren die niet op slot mogen (nooduitgangen)

1.3.2 Maatregelen in het geval van een binnenkomende bommelding

Protocol bij een telefonische bommelding

Gelukkig zijn de meeste bommeldingen vals alarm, toch is het belangrijk om adequaat te handelen bij een eventuele bommelding. Een serieuze dreiging kan nooit worden uitgesloten en elk leven is zo kostbaar dat we altijd direct zullen overgaan op actie.

Als een personeelslid of vrijwilliger middels een telefoontje wordt geïnformeerd over de aanwezigheid van een bom, is het belangrijk om rustig en vriendelijk te blijven. De ervaring leert dat dit helpt bij het verzamelen van cruciale informatie die de veiligheid van iedereen bevordert:

- Probeer zoveel mogelijk te weten te komen van de melder
- Schrijf alle informatie die je krijgt op, te beginnen met het telefoonnummer van de beller als dit nummer zichtbaar is op de display van de telefoon. Is er een collega aanwezig in de ruimte (en geen leden)? Zet de telefoon dan eventueel op de speakerfunctie zodat de collega mee kan luisteren en de hulpdiensten kan inschakelen. Stel de beller de volgende vragen en noteer zo mogelijk de volgende zaken (een opname maken mag ook):
 - De datum en tijd:
 - Het telefoonnummer van de beller:
 - De letterlijke inhoud van het bericht:
 - Was het een mannelijke stem of een vrouwelijke stem?
 - Was het een kind of volwassene?
 - Hoe sprak de persoon? (snel/langzaam/ vloeiend/houterig/ met een accent)
 - Hoorde je geluiden op de achtergrond? Zo ja, welke?
 - Waren er nog andere bijzonderheden?
- Je eigen naam en de namen van de personen die bij het gesprek aanwezig waren
- Met wie de informatie verder gedeeld is
- Probeer de volgende vragen te stellen:
 - Wanneer komt de bom tot ontploffing?
 - Heeft de bom een tijdmechanisme?
 - Waar ligt de bom?
 - Waarom doe je dit?
 - Wie ben je?
- Van wie heb je deze informatie gehoord of gekregen?
- Neem direct na het gesprek contact op met de politie als dit nog niet gebeurd is
- Neem deze informatie mee als een ontruiming volgt
- Volg vervolgens de instructies van de hulpdiensten

Protocol bij een schriftelijke bommelding

Als een personeelslid of het bestuur een brief of kaart ontvangt waarin melding wordt gemaakt van een bom, is het belangrijk om de kaart of brief zo snel mogelijk te verpakken om forensisch onderzoek mogelijk te maken.

- Stop de kaart of brief in een broodzakje, vrieszakje of doorzichtig folie zodat de tekst nog leesbaar is door het plastic heen. Doe hetzelfde met de envelop waarin de kaart of brief zat
- Noteer de namen van iedereen die de brief/kaart en de envelop hebben aangeraakt
- Neem direct contact op met de politie
- Volg vervolgens de instructies van de hulpdiensten

Om ervoor te zorgen dat er geen paniek ontstaat onder de leden en overige personeelsleden, is het belangrijk om de kring van geïnformeerden over de toedracht van de ontruiming bij een bommelding zo klein mogelijk te houden. Anders dan de eventuele aanwezigen tijdens het gesprek, de hulpdiensten en (de directeur/het bestuur), wordt verder niemand geïnformeerd.

Mocht iemand na de bommelding een vreemd voorwerp of een tas aantreffen waarvan de eigenaar onbekend is, laat het item dan altijd liggen. Sla wel op waar het item zich bevindt zodat deze informatie kan worden doorgegeven aan de hulpdiensten.

Indien de hulpdiensten besluiten dat een evacuatie nodig is, volgt iedereen vervolgens de ontruimingsinstructie. Bij een ontruiming na de bommelding dienen de volgende instructies aanvullend worden gegeven aan alle personeelsleden door het hoofd BHV:

- Zet ramen en deuren open
- Tassen, jassen en andere persoonlijke eigendommen worden meegenomen naar buiten
- Het hoofd BHV wijst voor (*elke verdieping/ elk gebouw/ elk veld*) een personeelslid of vrijwilliger aan die als laatste de betreffende locatie verlaat. De naam en contactgegevens van deze personen worden genoteerd.
- Indien de laatst vertrekkende een vreemd item ziet, onthoudt dit personeelslid of de vrijwilliger waar het item zich bevindt (noteer de locatie of maak een foto met de mobiele telefoon).

Alle personeelsleden en vrijwilligers wordt gevraagd of hen dingen zijn opgevallen, denk aan het openstaan van een deur die normaal gesloten is, een toiletruimte die afgesloten lijkt, een vreemd persoon die zich in de buurt heeft opgehouden of zeer afwijkend/nerveus gedrag van leden, bezoekers of collega's voor het voorval.

1.4 Mediacontact

1.3.1 Protocol bij calamiteiten van buiten af

Bij bijzondere calamiteiten, kan het voorkomen dat één of meer journalisten contact zoeken met onze sportclub. Zeker tijdens crises is het soms moeilijk om tijdens een gesprek in controle te blijven door informatie duidelijk, eerlijk en krachtig weer te geven. Daarom hebben wij het bij onze sportclub zo ingeregeld dat (*noem functie*) de eerste contactpersoon is voor de media. De tweede contactpersoon is (*noem functie*) en wordt gecontacteerd als de eerste contactpersoon niet beschikbaar is. Beiden krijgen één keer per jaar een korte mediatraining om ervoor te zorgen dat hun kennis en vaardigheden over omgang met de media up-to-date blijven.

Belt een journalist naar onze sportclub en ontvang je het telefoontje? Volg dan de volgende stappen:

1. Dank de journalist voor de aanvraag en geef aan dat je contact op zult nemen met (*noem functie*) maar dat het wat tijd zal kosten om de nodige informatie te verzamelen en te controleren.
2. Geef aan dat je het belangrijk vindt om de journalist te voorzien van feitelijke en zo volledig mogelijke informatie.
3. Vraag de journalist om de contactgegevens, denk aan hun naam, telefoonnummer en werkgever (voor welke krant, tijdschrift, digitaal platform, televisieprogramma of radioprogramma werken zij?)
4. Leg de journalist uit dat je (*noem functie*) zal vragen hen zo snel mogelijk terug te bellen en dat het belangrijk is om de lijn verder vrij te houden voor de hulpdiensten.
5. Informeer (*noem functie*) over het verzoek en vraag contact op te nemen met de journalist zodra dit mogelijk is.

Antwoorden op vragen waar journalisten naar op zoek zijn:

- Wat is er precies gebeurd?
- Wie waren er bij het incident betrokken?
- Hoe groot was het gevaar?
- Wat was de oorzaak van het incident?
- Wie is er verantwoordelijk te houden voor het incident? (hierover doe je gewoonlijk geen uitspraken maar verwijst je naar de afwachting van verder onderzoek)

- Wat is de huidige situatie? (kort en bondig)
- Welke stappen heeft de sportclub al gezet?
- Welke stappen gaat de sportclub nog zetten?
- Komt er nog een persverklaring? (Wie, wat waar, wanneer)

Tip: Hebben jullie een media adviseur of contact met een PR bureau? Stel dan samen met hen een verklaring op maar doe dit alleen als er voldoende tijd beschikbaar is

1.5 Algemene communicatie over veiligheid

1.5.1 Openheid in communicatie

Een belangrijk aspect van veiligheid is eerlijke en open communicatie. Dit principe geldt voor iedereen bij ons op sportclub. Voor trainers, coaches, voor het bestuur, de directie, voor ondersteunend personeel, voor ouders en verzorgers én voor de leden zelf. Eerlijke en open communicatie betekent dat iedereen zich vrij voelt om alles te delen, met respect voor elkaar. Wij communiceren als sportclub open over onze regels en afspraken, nemen signalen van onveiligheid zeer serieus, toetsen de veiligheid op de sportclub, delen onze bevindingen met iedereen die direct bij onze sportclub betrokken is, registreren alle veiligheidsincidenten en leggen ons oor actief te luisteren. We geloven in het principe dat we als sportclub altijd kunnen blijven groeien en ontwikkelen, ook op het gebied van veiligheid.

1.5.2 Communicatie over dit veiligheidsplan

Dit veiligheidsplan wordt regelmatig bijgesteld door onze sportclub, aan de ledenraad ter advisering voorgelegd en wijzigingen aan dit plan worden via *(de website/onze mailing/andere kanalen)* van de sportclub gecommuniceerd. Het volledige veiligheidsplan is altijd te vinden op *(benoem locaties – zowel digitaal als fysiek)*.

1.6 Klachtenprocedure

1.6.1 Voor leden

1. De ouders van het slachtoffer (of het lid zelf als het lid meerderjarig is) melden het incident, -afhankelijk van wie de (vermeende) dader is- bij (*benoem functies*). Tijdens dit gesprek biedt de gesprekspartner direct eventuele slachtofferhulp en verdere ondersteuning aan (bij zwaardere vergrijpen).
 - De (vermeende) dader is een jeugdlid:
 - De (vermeende) dader is een trainer/coach of ander personeelslid:
 - De (vermeende) dader is een ouder/verzorger van een jeugdlid of een volwassen lid:
2. Indien er een trainer/coach of personeelslid wordt verdacht van grensoverschrijdend gedrag, wordt er een crisisteam geformeerd om de zaak te begeleiden en te onderzoeken.
3. Als de (vermeende) dader meerderjarig is, wordt het betreffende personeelslid, volwassen lid of de betreffende ouder/verzorger direct na het ontvangen van de klacht uitgenodigd om op gesprek te komen bij (*noem functie*). Tijdens dit gesprek wordt het incident besproken.
 - Indien de (vermeende) dader een jeugdlid is, worden de ouders/verzorgers, samen met het betreffende jeugdlid, direct uitgenodigd voor een gesprek bij (*noem functie/de coach die de klacht ontvangen heeft*)
4. De (*directie/functie*) beoordeelt het voorval zo spoedig mogelijk en weegt de bewijzen en belangen af. In afwachting van een besluit van het bestuur over de verdere afhandeling wordt het belang van beide partijen in acht genomen en de (vermeende) dader op afstand gehouden van het slachtoffer.
5. Indien er sprake is van bewezen grensoverschrijdend gedrag (geweld of intimidatie van welke aard dan ook), wordt er onmiddellijk een incidentenmelding gemaakt door (*naam functie*) bij het sportclubbestuur en een navolgend overleg (*telefonisch of fysiek*) gepland.
6. Tijdens dat overleg tussen het bestuur en (*naam functie*) wordt gezamenlijk bepaald welke ordemaatregelen genomen zullen worden.
 - Indien er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag is het mogelijk om de dader te schorsen (en behandeling verplicht te stellen) of direct van sportclub te verwijderen
7. (*De directie/het bestuur*) maakt van het incident een dossier aan en legt daarin alles vast, hiervan krijgen alle betrokkenen inzage.

- Als er sprake is van lichamelijke en/of geestelijke schade die binnen 24 tot 48 uur na het incident leidt tot een opname in het ziekenhuis of indien er sprake lijkt te zijn van blijvende schade bij een betrokkene, wordt het dossier aangemeld bij de sportbond en bij de arbeidsinspectie als één van de betrokkenen een vrijwilliger of personeelslid van de sportclub is.
8. Vervolgens worden zowel de (vermeende) dader als het slachtoffer persoonlijk op de hoogte gesteld van het oordeel van het bestuur en (*de directie/de functie*) en de stappen die zij zullen ondernemen.
- In het geval dat een lid betrokken is, wordt de (*trainer/coach*) van de sporter geïnformeerd over de gemaakte afspraken.
9. Het oordeel en de stappen worden per brief bevestigd aan de (vermeende) dader en het slachtoffer. Daarnaast wordt in de brief vermeld welke eventuele juridische maatregelen er worden genomen. In de brief aan het slachtoffer zal worden benadrukt dat, indien er daadwerkelijk een wetsovertreding heeft plaatsgevonden, de sportclub adviseert om aangifte te doen bij de politie en dat de sportclub een eventuele aangifte zal steunen.

1.6.2 Voor personeelsleden en vrijwilligers

1. Het personeelslid meldt het incident, -afhankelijk van wie de (vermeende) dader is- bij (*HR en/of ons intern vertrouwenspersoon en/of de directie*). Tijdens dit gesprek biedt de gesprekspartner direct eventuele slachtofferhulp en verdere ondersteuning aan (bij zwaardere vergrijpen).
 - De (vermeende) dader is een jeugdlid:
 - De (vermeende) dader is een trainer/coach of ander personeelslid:
 - De (vermeende) dader is een ouder/verzorger van een jeugdlid of een volwassen lid:
2. Indien er een personeelslid wordt verdacht van grensoverschrijdend gedrag, wordt er een crisisteam geformeerd om de zaak te begeleiden en te onderzoeken.
3. Als de (vermeende) dader meerderjarig is wordt de betreffende persoon direct na het ontvangen van de klacht uitgenodigd om op gesprek te komen bij (*noem functie*). Tijdens dit gesprek wordt het incident besproken.
 - Indien de (vermeende) dader een jeugdspeler is, worden de ouders/verzorgers, samen met de betreffende jeugdspeler, direct uitgenodigd voor een gesprek bij (*noem functie*)
4. De (*directie/functie*) beoordeelt het voorval zo spoedig mogelijk en weegt de bewijzen en belangen af. In afwachting van een besluit van het bestuur over de verdere afhandeling wordt het belang van beide partijen in acht genomen en de (vermeende) dader op afstand gehouden van het slachtoffer.

- Indien er sprake is van bewezen grensoverschrijdend gedrag (geweld of intimidatie van welke aard dan ook), wordt er onmiddellijk een incidentenmelding gemaakt door (*naam functie*) bij het sportclubbestuur en een navolgend overleg (telefonisch of fysiek) gepland.
5. Tijdens dat overleg tussen het bestuur en (*naam functie*) wordt gezamenlijk bepaalt welke ordemaatregelen genomen zullen worden.
- Indien er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag is het mogelijk om de dader te schorsen (en behandeling verplicht te stellen), om een jeugdlid enkel onder begeleiding van volwassenen toe te laten op het sportterrein en de daartoe behorende faciliteiten of de dader direct van sportclub te verwijderen.
 - Indien er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag door een personeelslid of vrijwilliger is het mogelijk om het personeelslid of de vrijwilliger op non-actief te stellen en in sommige gevallen zal dit leiden tot ontbinding van het contract.
6. (De directie/Het bestuur) maakt van het incident een dossier aan en legt daarin alles vast, hiervan krijgen alle betrokkenen inzage.
- Als er sprake is van lichamelijke en/of geestelijke schade die binnen 24 tot 48 uur na het incident leidt tot een opname in het ziekenhuis of indien er sprake lijkt te zijn van blijvende schade bij een betrokkene, wordt het dossier aangemeld bij de sportbond en bij de arbeidsinspectie als één van de betrokkenen een vrijwilliger of personeelslid van de sportclub is.
7. Vervolgens worden zowel de (vermeende) dader als het slachtoffer persoonlijk op de hoogte gesteld van het oordeel van het bestuur en de directie en de stappen die zij zullen ondernemen.
- In het geval dat een lid betrokken is, wordt de (trainer/coach) van de sporter geïnformeerd over de gemaakte afspraken.
10. Het oordeel en de stappen worden per brief bevestigd aan de (vermeende) dader en het slachtoffer. Daarnaast wordt in de brief vermeld welke eventuele juridische maatregelen er worden genomen. In de brief aan het slachtoffer zal worden benadrukt dat, indien er daadwerkelijk een wetsovertreding heeft plaatsgevonden, de sportclub adviseert om aangifte te doen bij de politie en dat de sportclub een eventuele aangifte zal steunen.

1.6.3 Voor ouders/verzorgers

1. De ouder of verzorger meldt het incident, -afhankelijk van wie de (vermeende) dader is- bij (*de coach/ons vertrouwenspersoon en/of de directie*). Tijdens dit gesprek biedt de gesprekspartner direct eventuele slachtofferhulp en verdere ondersteuning aan (bij zwaardere vergrijpen).
 - De (vermeende) dader is een jeugdlid:
 - De (vermeende) dader is een trainer/coach, ander personeelslid of een volwassen lid:
 - De (vermeende) dader is een andere ouder/verzorger van een jeugdlid:
2. Indien er een personeelslid wordt verdacht van grensoverschrijdend gedrag, wordt er een crisisteam geformeerd om de zaak te begeleiden en te onderzoeken.
3. Als de (vermeende) dader meerderjarig is, wordt de vermeende dader na het ontvangen van de klacht uitgenodigd om op gesprek te komen bij (*noem functie*). Tijdens dit gesprek wordt het incident besproken.
4. Indien de (vermeende) dader een jeugdlid is, worden de ouders/verzorgers, samen met het betreffende jeugdlid, direct uitgenodigd voor een gesprek bij (*noem functie*)
5. De (*directie/functie*) beoordeelt het voorval zo spoedig mogelijk en weegt de bewijzen en belangen af. In afwachting van een besluit van het bestuur over de verdere afhandeling wordt het belang van beide partijen in acht genomen en de (vermeende) dader op afstand gehouden van het slachtoffer.
6. Indien er sprake is van bewezen grensoverschrijdend gedrag (geweld of intimidatie van welke aard dan ook), wordt er onmiddellijk een incidentenmelding gemaakt door (*naam functie*) bij het sportclubbestuur en een navolgend overleg (telefonisch of fysiek) gepland.
7. Tijdens dat overleg tussen het bestuur en (*naam functie*) wordt gezamenlijk bepaald welke ordemaatregelen genomen zullen worden.
 - Indien er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag, is het mogelijk om de dader te schorsen (en behandeling verplicht te stellen), een jeugdlid enkel onder begeleiding van een volwassene toe te laten of de dader direct van sportclub te verwijderen.
 - Indien er sprake is van herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag door een personeelslid of vrijwilliger is het mogelijk om het personeelslid of de vrijwilliger op non-actief te stellen en in sommige gevallen zal dit leiden tot ontbinding van het contract.

- 22
8. De directie maakt van het incident een dossier aan en legt daarin alles vast, hiervan krijgen alle betrokkenen inzage.
 - Als er sprake is van lichamelijke en/of geestelijke schade die binnen 24 tot 48 uur na het incident leidt tot een opname in het ziekenhuis of indien er sprake lijkt te zijn van blijvende schade bij een betrokkene, wordt het dossier aangemeld bij de sportbond en bij de arbeidsinspectie als één van de betrokkenen een vrijwilliger of personeelslid van de sportclub is.
 9. Vervolgens worden zowel de (vermeende) dader als het slachtoffer persoonlijk op de hoogte gesteld van het oordeel van het bestuur en de directie en de stappen die zij zullen ondernemen.
 - In het geval dat een lid betrokken is, wordt de (coach/trainer) van de sporter geïnformeerd over de gemaakte afspraken.
 10. Het oordeel en de stappen worden per brief bevestigd aan de (vermeende) dader en het slachtoffer. Daarnaast wordt in de brief vermeld welke eventuele juridische maatregelen er worden genomen. In de brief aan het slachtoffer zal worden benadrukt dat, indien er daadwerkelijk een wetsovertreding heeft plaatsgevonden, de sportclub adviseert om aangifte te doen bij de politie en dat de sportclub een eventuele aangifte zal steunen.

1.6.4 De vertrouwenspersoon bij ons

Bij ons op sportclub is er een vertrouwenspersoon aanwezig, dit is (*naam, functie, bereikbaarheid*). Ons vertrouwenspersoon ondersteunt en begeleid leden/ouders/verzorgers/vrijwilligers en personeelsleden met een mogelijke klacht die zich niet prettig voelen bij het bespreken van een incident met de direct betrokkene(n). De vertrouwenspersoon biedt een veilige plek om situaties en zorgen te bespreken en helpt degene met de klacht bij eventuele vervolgstappen. De vertrouwenspersoon behandelt alle hulpvragen in strikte vertrouwelijkheid. Eventuele stappen worden slechts ondernomen wanneer de melder daarmee instemt.

Tip: Kies zo mogelijk voor zowel een mannelijk als vrouwelijk vertrouwenspersoon en benoem ook of er mogelijkheden zijn om meldingen anoniem te doen.

Hoe ziet zo'n proces er in de praktijk voor je uit?

In eerste instantie is de vertrouwenspersoon er om naar je te luisteren. Je vertrouwenspersoon zal samen met jou de klacht en de situatie in kaart brengen. Hierbij kijken jullie niet alleen naar het wat er is voorgevallen maar ook naar de historie tussen de betrokkenen, hoe jij met dit soort situaties omgaat en de stappen die reeds zijn ondernomen om de situatie duurzaam op te lossen. Daarna gaan jullie kijken welke mogelijkheden er zijn om de situatie op te lossen en om jou te ondersteunen. Hierbij wordt zowel naar de mogelijkheden binnen sportclub als naar de mogelijkheden buiten sportclub gekeken. Wat jij nodig hebt, staat in dit proces centraal.

De vertrouwenspersoon maakt geen deel uit van het bestuur of commissies van de club, maar is bekend met thema's die aan de orde kunnen komen. Op basis van de binnengekomen hulpvragen, signaleert onze vertrouwenspersoon al snel eventuele patronen en verbetermogelijkheden op de sportclub. Vanuit die wetenschap, adviseert onze vertrouwenspersoon (de directie/het bestuur) gevraagd en ongevraagd over het veiligheidsbeleid. Hierbij richt de sportclub zich op het ontwikkelen en inzetten van preventieve maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen.

1.6.5 Een vertrouwenspersoon buiten de sportclub

Er zijn gevallen waarin jij je mogelijk niet prettig voelt bij gesprekken met iemand die met onze sportclub verbonden is. Dan is het fijn als er ook een vertrouwenspersoon bereikbaar is die niet bij de sportclub in dienst is. Wij hebben als sportclub ook een extern vertrouwenspersoon beschikbaar. Dit is (*naam, functie, bereikbaarheid*).

De extern vertrouwenspersoon kan helpen om de situatie vanuit verschillende invalshoeken te bekijken, je helpen met het kiezen (en nemen) van vervolgstappen en je op weg helpen bij het opstarten van officiële procedures.

1.6.5 Een klacht indienen bij onze landelijke organisatie, zoals de sportbond

Het kan zijn dat al deze hierboven benoemde stappen toch niet opleveren wat je verwacht of passend vindt. In die gevallen is het mogelijk om een klacht in te dienen bij de landelijke klachtencommissie voor de sport: (*benoem organisatie/vereniging en contactgegevens*). Personeelsleden en vrijwilligers kunnen via een klachtenprocedure terecht bij (*organisatie/arbodienst en contactgegevens*).

2.1 Sociaal klimaat en sociale veiligheid

De veiligheid van leden, personeelsleden, vrijwilligers, ouders/verzorgers en bezoekers wordt niet alleen bepaald door de fysieke omgeving. Een zeer belangrijk onderdeel, en misschien wel het belangrijkste onderdeel, van veiligheid wordt bepaald door het sociale klimaat op onze sportclub. Een prettig en veilig sociaal klimaat ontstaat natuurlijk niet vanzelf. Er is aandacht en toewijding nodig voor dit onderwerp van iedereen die bij onze sportclub betrokken is.

Om het sociale klimaat te stimuleren:

1. Dragen wij onze sportclubwaarden continu uit via onze communicatie, tijdens onze evenementen en verweven wij onze normen en waarden in onze trainingen en wedstrijden;
2. Maken we in ons trainingsprogramma ruimte om de inclusieve competentie van al onze jeugdleden, personeelsleden en vrijwilligers te ontwikkelen;
3. Besteden we jaarlijks aandacht aan de rol van de trainer en coach bij de ontwikkeling van een sociaal veilig en inclusief team- en sportclubklimaat tijdens onze kennisavonden en helpen wij hen bij de ontwikkeling van pedagogische competenties die hieraan bijdragen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het signaleren van problematiek of ondersteuningsbehoeften.
4. Ontwikkelen wij een omgangsbeleid, waar bijvoorbeeld het anti-pest protocol onderdeel van uit maakt, met daarin zowel preventieve als curatieve maatregelen.
5. Hebben wij personeelsleden die het sociale klimaat beschermen en toegewijd zijn aan inclusie, zoals de anti-pest en inclusiecoördinator.
6. Toetsen wij jaarlijks ons sociaal klimaat, dit is tevens een evaluatieve methode om te toetsen of onze interventies van het afgelopen jaar effectief zijn geweest en te bepalen waar extra of andere interventies nodig zijn.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat er heel veel omstandigheden zijn die (tijdelijk) van invloed kunnen zijn op het sociale klimaat op sportclub. Denk hierbij aan verschillende opvoedingsstijlen van ouders en verzorgers, diverse ervaringen en achtergronden van leden en verschillen in de ontwikkeling van kennis en vaardigheden.

Dat betekent dat echte inclusie (en een echt sociaal veilig klimaat) hand in hand gaat met de differentiatie van onze aanpak aan de hand van het individu en het aanbieden van interne en externe vormen van ondersteuning.

2.1.1 Inclusie staat centraal

Wij omarmen iedereen die bij ons op sportclub komt. Inclusie en ontwikkeling staan aan de basis van alles wat we doen. Dit betekent dat we personeelsleden, ouders/verzorgers en leden verwelkomen bij ons op de sportclub en in ons aannamebeleid niet oordelen over persoonlijkheidskenmerken, herkomst, levensbeschouwing, financiële achtergrond of huiselijke omstandigheden. We kijken wel naar wat een ieder nodig heeft om zich naar het eigen potentieel te kunnen ontplooiën en welke rol wij daar als sportclub in kunnen spelen.

Als sportclub zijn wij een kleine gemeenschap voor onze leden en personeelsleden en net als in iedere maatschappij betekent dit dat iedereen bij ons op sportclub te maken krijgt met andere idealen, perspectieven, ervaringen, voorkeuren, behoeften en overtuigingen. Deze diversiteit maakt onze club rijker. Om leden te leren deze diversiteit te waarderen en te benutten, besteden wij veel aandacht aan de ontwikkeling van de inclusieve competentie. Een voorwaarde voor groei op dit gebied is het bewerkstelligen van een cultuur waarin zowel leden als personeelsleden aan het denken worden gezet over hun houding en de gedrag en ruimte voor open en constructieve gesprekken hierover. Inclusie is de rode draad door al deze inspanningen.

Tip: Geef dit o.a. vorm door het bewustzijn van coaches en trainers te vergroten met trainingen of workshops over thema's als genderdiversiteit, positief taalgebruik of het begeleiden van kwetsbare kinderen om hen mee te geven wat wenselijk en onwenselijk gedrag is en om hen pesten en (kinder)mishandeling te leren herkennen en hierop adequaat te leren handelen.

2.1.2 Sportclubafspraken met betrekking tot het sociale klimaat

Jaarlijks bespreken we met onze leden welke afspraken we met elkaar maken over hoe wij met elkaar omgaan op team,- en op clubniveau.

Zowel de sportclubleiding als de trainers en coaches besteden geregeld aandacht aan deze afspraken en helpen leden met het vertalen van deze afspraken naar gedrag. Want wat is bijvoorbeeld respect en hoe ziet dat eruit in de praktijk?

De belangrijkste teamafspraken hangen in de (noem locatie) en de belangrijkste sportclubafspraken hangen we elk jaar in de (noem locatie).

Een aantal centrale uitgangspunten bij ons op sportclub:

- Iedereen is welkom;
- We luisteren naar elkaar;
- Iedereen draagt zijn steentje bij;
- Je bent verantwoordelijk voor je eigen gedrag;
- We helpen en ondersteunen elkaar;
- Je kunt van iedereen om je heen iets leren;
- Respecteer en accepteer anderen voor wie ze zijn;
- Fouten maken hoort bij het leren en groeien;
- Benader anderen positief.

Tip: Pas deze uitgangspunten aan naar waarden die bij jullie passen. Onthoud dat het krachtiger is om 7 basispunten te benoemen dan 15 of 20 specifieke punten aan te halen.

2.1.3 Bekrachtigen van de sportclubafspraken

Onze sportclub is een leeromgeving, op de sportclub kom je als jeugdlid niet alleen voor de sport maar zeker ook om te leren hoe je om kunt gaan met anderen, wie je zelf bent, waar je voor staat en hoe die aspecten bij elkaar komen in kleine en grote groepen. We ondersteunen en begeleiden onze jeugdliden gedurende een periode waarin zij zich op alle vlakken ontwikkelen, sociaal-emotioneel, mentaal en fysiek.

Fouten maken, verkennen wie je bent en soms verdwalen op je weg horen er allemaal bij. We geloven dan ook in de inzet van positieve beloningen en herstellende maatregelen. Afhankelijk van de ernst, de oorzaak en een herhalend patroon van grensoverschrijdend gedrag kiezen we er soms ook voor om disciplinerende maatregelen te nemen.

Positieve bekrachtiging van gedrag

Wij leren onze leden, coaches en trainers om aandacht te hebben voor elkaar, niet alleen door naar elkaar te luisteren maar ook door onze waardering uit te spreken voor dingen die zij doen. Trainers en coaches bekrachtigen het gedrag van leden positief door:

- Hen te belonen met een hoge waardering;
- Hen te complimenteren na een handeling met een positief effect op zichzelf of een ander;
- Hen te complimenten als zij zien dat een lid gegroeid is op een bepaald gebied;
- Met behulp van een schouderklopje, een hand, een high-five, een bemoedigende knik of glimlach of een soortgelijke vorm van erkenning;
- Leden te stimuleren elkaar complimenten te geven;
- Door zelf als rolmodel te fungeren;
- Door complimenten af en toe te delen met ouders/verzorgers van een jeugdlid;
- Door soms met beloningssystemen te werken bij leden die speciale ondersteuning krijgen;
- Hoge (maar realistische verwachtingen) te scheppen en delen voor alle leden.

Herstellende maatregelen om gedrag bij te sturen

Dan komt het moment waarop er iets mis gaat, ook dit is in de meeste gevallen een normaal en gezond onderdeel van de ontwikkeling. In die gevallen kijkt de trainer of coach samen met het betrokken lid wat er mis ging, wie door de situatie is beïnvloed en op welke manier de gebeurtenis invloed heeft gehad, welke gevoelens of gedachten het gedrag veroorzaakten en hoe het lid het de volgende keer anders zou kunnen doen. Als een lid een ander geschaad heeft met het handelen, zal het lid gevraagd worden om de schade te herstellen. Zo leren ze dat ze verantwoordelijk zijn voor hun eigen handelen.

Als er sprake is van een patroon in het gedrag, bijvoorbeeld als we zien dat gedrag herhaaldelijk voorkomt, of als er andere uitdagingen aan ten grondslag liggen, zetten we als sportclub samen met de ouders of verzorgers van een jeugdlid in op vormen van ondersteuning die bijdragen aan een verbetering van de vaardigheid of vaardigheden die daarbij een rol spelen.

Disciplinerende maatregelen

Soms zal de trainer of coach overgaan op de inzet van disciplinaire maatregelen. De trainer of coach zal in die gevallen altijd kiezen voor een straf die past bij het ongepaste gedrag. Deze straffen zijn gericht op leren door ervaring, dit kan door een lid te laten reflecteren (terugkijken) op het gebeurde, door zich te laten verplaatsen in een ander (degene die geschaad is) en/of door hen een activiteit te laten doen die hen de gevolgen leert dragen (herstellen van schade).

De (coach/functie) brengt de ouders/verzorgers van een jeugdlid altijd op de hoogte van wat er gebeurd is en welke straf daaraan gekoppeld is. Het is hierbij ook waardevol om aan de ouder/verzorger uit te leggen welke les gekoppeld is aan de disciplinaire maatregel.

De trainer/coach is voorspelbaar in welke maatregelen een lid kan verwachten bij ongepast gedrag. Dat betekent dat de trainer/coach duidelijk aangeeft wanneer er wordt overgegaan op straffen en nooit dreigt. Als er sprake is van een overschrijding waarvoor gewaarschuwd is met straf, wordt de straf vervolgens ook uitgevoerd.

Schorsen of verwijderen van een lid

In uitzonderlijke gevallen kan worden besloten tot schorsing van het lid of verwijdering van de sportclub. Dit gebeurt enkel bij herhaaldelijk ernstig grensoverschrijdend gedrag waarbij de veiligheid van anderen of het lid zelf in het geding is en er geen passende ondersteuning kan worden geboden door de sportclub of via het netwerk van de sportclub. Tot deze maatregelen kan alleen worden besloten in samenspraak met het sportclubbestuur. Er zijn drie gradaties in ons protocol:

- **Een korte schorsing** (1-2 weken): Een ernstig incident leidt tot een kortdurende schorsing met onmiddellijke ingang. Coaches, trainers of andere personeelsleden kunnen hiervoor kiezen als er sprake is van een onveilige situatie waarbij de aanwezigheid van het lid zorgt voor extreme onrust bij personeelsleden of andere leden. Het doel van de korte schorsing is om alle partijen hersteltijd te geven. Tijdens de korte schorsing krijgt het lid een reflectief gesprek of wordt een reflectieve maatregel opgelegd.
- **Een formele schorsing** (2-5 weken): Als er sprake is van eerder ernstig grensoverschrijdend gedrag van het lid of als het incident zodanig gewelddadig was dat er fysiek of geestelijk letsel optreedt, wordt overgegaan tot een formele schorsing van het lid in samenspraak met het bestuur. Ouders/verzorgers van jeugdleden worden op de hoogte gesteld van de schorsing en de schorsingsperiode wordt gebruikt om een ontwikkelingsplan op te stellen dat is afgestemd op de sociaal-emotionele ontwikkeling van het lid.
- **Verwijdering van de sportclub**: Als er herhaaldelijk sprake is van ernstig grensoverschrijdend gedrag met duidelijke gevolgen voor de veiligheid van leden of personeel, voor de ontwikkeling van het lid zelf of die van medeleden, kan als uiterste maatregel overgegaan worden tot verwijdering van sportclub in samenspraak met het bestuur. Daarnaast kan er overgegaan worden tot verwijdering van sportclub als het lid of diens ouders/verzorgers geen medewerking willen verlenen aan het ontwikkelingsplan dat nodig is om de veiligheid van het lid zelf, de coach en trainer en/of de medeleden zeker te stellen.

Schorsen of verwijderen van een personeelslid of vrijwilliger

(Het bevoegd gezag/functie) kan een personeelslid of vrijwilliger schorsen indien er sprake is van grensoverschrijdend gedrag of het handelen van het personeelslid of de vrijwilliger herhaaldelijk niet in lijn ligt met de afspraken binnen de sportclub.

De procedure tot schorsing is als volgt:

1. De (directeur/sportclubleiding) bepaalt (in overleg met de personeelsadviseur) de grond voor schorsing.
2. Tijdens een persoonlijk gesprek maakt de (directeur/sportclubleiding) namens het bevoegd gezag de schorsing kenbaar aan het personeelslid of de vrijwilliger. In dit gesprek krijgt het personeelslid de gelegenheid om de eigen zienswijze op de schorsing te geven.
3. De (directeur/sportclubleiding) maakt een gespreksverslag van dit gesprek. Het personeelslid of de vrijwilliger ontvangt een kopie van het gespreksverslag en kan eventueel op belangrijke punten aanvulling of feedback leveren.
4. De (directeur/sportclubleiding) informeert het bestuur en vraagt formeel akkoord voor overgang tot schorsing.
5. Het besluit tot schorsing wordt zo spoedig mogelijk na het gesprek, doch uiterlijk binnen drie dagen na het gesprek, schriftelijk aan het personeelslid of de vrijwilliger bevestigd.

Toepassing tuchtrecht vrijwilligers

Vrijwilligers zijn niet altijd aangesloten bij de overkoepelende sportbond. In dergelijke gevallen is aangifte doen bij de politie de enige mogelijkheid die een sportclub heeft om verdere maatregelen op te leggen en andere sporters (van buiten de club) te beschermen.

Daarom kunnen sportclubs ervoor kiezen om hun vrijwilligers ook een Verklaring Onderwerping Tuchtrecht (VOT) te laten tekenen. Hiermee kunnen vrijwilligers, indien nodig, ook via het tuchtrecht van de bond berecht worden. Dit instrument is waardevol omdat het reguliere strafrecht minder mogelijkheden biedt om snelle en passende maatregelen op te leggen tegen ongewenst gedrag en lokale maatregelen niet altijd voldoende dekkend zijn voor de ernst van de problematiek.

2.2 Intimidatie en geweld

Bij ons op sportclub wordt geen enkele vorm van verbaal, fysiek geweld, agressie en seksuele intimidatie, door ouders/verzorgers, personeelsleden, vrijwilligers, leden, stagiaires of bezoekers getolereerd. Dit principe houdt niet op bij de poorten van onze sportclub maar geldt ook voor het gedrag van onze leden en personeelsleden buiten het sportclubterrein.

Het beschermen van een sociaal veilig klimaat is een verantwoordelijkheid die wij samen delen. Het is alleen mogelijk om een sociaal veilig klimaat te behouden als iedereen die betrokken is bij onze sportclub, zowel personeelsleden als ouders/verzorgers en leden, op de hoogte zijn van wat wenselijk is en zich inzetten om ongewenst gedrag vroegtijdig te signaleren en te bestrijden. Om dit te kunnen is het belangrijk dat ouders en verzorgers signalen van hun kind tijdig bespreekbaar maken op sportclub. Daarnaast vragen we onze trainers en coaches om scherp te observeren en vragen we onze leden om dingen bespreekbaar te maken. Als eventuele problemen vroegtijdig worden gesignaleerd kan in veel gevallen ernstig grensoverschrijdend gedrag worden voorkomen. De reden hiervoor is dat de nodige extra ondersteuning in die gevallen snel en preventief kan worden ingezet en verdere escalaties voorkomt.

2.2.1 Wat verstaan wij onder geweld?

'Geweld is een verbale, fysieke en/of seksuele handeling gericht tegen mens of dier en tegen de wil van het slachtoffer, waardoor lichamelijk en/of psychisch letsel kan ontstaan dan wel de integriteit van een persoon kan worden geschonden.'

Geweld kan verschillende vormen aannemen:

- **Fysiek geweld:** wordt het makkelijkst herkend omdat de gevolgen meestal zichtbaar zijn. Fysiek geweld kan gepaard gaan met intimidatie en verbaal geweld;
- **Psychisch geweld:** is een vorm van geweld die verborgen kan blijven voor de omgeving: pesten, negeren of buitensluiten. Psychisch geweld kan zowel verbaal als non-verbaal zijn en zowel digitaal (cyber bullying) als in persoon plaatsvinden;
- **Seksueel geweld:** houdt seksuele intimidatie en seksueel misbruik in. Seksueel geweld kan zowel verbaal als non-verbaal en zowel fysiek en als psychisch geweld bestempeld worden. Ook sexting (ongewenst delen van privé foto's en video's) via social media valt hieronder. Als er sprake is van seksueel misbruik is er sprake van een misdrijf en geldt er een officiële procedure waarbij er aangifte gedaan dient te worden bij de politie.

2.3 Meldcode (kinder)mishandeling

Een groot aantal kinderen en jongeren is jaarlijks slachtoffer van kindermishandeling maar er is ook een aanzienlijke grote groep volwassenen die dagelijks gebukt gaan onder vormen van mishandeling.

Statistisch gezien – als we naar de cijfers kijken- worden er elk jaar, op elke sportclub in Nederland, kinderen of volwassenen geconfronteerd met een vorm van mishandeling. Zowel voor volwassenen maar in het bijzonder voor kinderen en jongeren geldt dat zijzelf meestal geen melding kunnen of durven maken van mishandeling. Deze belangrijke rol is daarom weggelegd voor zorgprofessionals die met hen in aanraking komen en oplettende zorgzame omstanders uit hun omgeving.

Als sportclub hebben wij een belangrijke rol bij de aanpak van kindermishandeling en in het bijzonder geldt dit voor onze trainers en coaches. Door de intensieve en langdurige contacten die onze trainers en coaches met de leden hebben, kunnen zij als geen ander signaleren of het welzijn van een lid in het geding lijkt te zijn. Wij kunnen als sportclub niks doen om kindermishandeling te stoppen of te voorkomen maar we kunnen er wel voor zorgen dat hulptrajecten in gang worden gebracht zodat onze leden in een veilige omgeving kunnen verblijven.

Als sportclub zijn wij alert op de signalen van alle vijf vormen van (kinder)mishandeling:

- Fysieke mishandeling (slaan, schoppen, bijten, branden, knijpen)
- Psychische mishandeling (uitschelden, kleineren, bedreigen, onder druk zetten)
- Lichamelijke verwaarlozing (geen eten geven, geen medische zorg bieden, geen lichamelijke verzorging)
- Psychische verwaarlozing (geen liefde geven, geen aandacht schenken)
- Seksueel misbruik (ongepaste opmerkingen en handelingen)

2.3.1 Wat doen wij als sportclub?

Als sportclub hebben we een belangrijke signaleringsfunctie. Dit betekent allereerst dat we al ons personeel leren hoe zij signalen van (kinder)mishandeling kunnen herkennen. Daarnaast bieden we ondersteuning bij het doorlopen van het kindermishandelingsprotocol én geven we uiteraard vorm aan het protocol zelf. In onze sportclub (is/zijn) de volgende functie(s) getraind in het gebruik van de meldcode Kindermishandeling (MHGKM): *(benoem functies of personen)*

Een tweede belangrijke functie van ons als sportclub is het bieden van een veilige omgeving. Niet iedereen heeft een warm en veilig thuis. Juist voor kinderen, jongeren en volwassenen voor wie veiligheid allesbehalve vanzelfsprekend is, willen wij een veilige omgeving creëren. Een plek waarin zij de ruimte krijgen om zichzelf te zijn, de wereld kunnen ontdekken en zorgen kunnen delen. Een plek waarin zij op adem kunnen komen tussen alle stormen door.

De derde functie van ons als sportclub is het verzorgen van ondersteuning. Welke vorm van mishandeling er ook plaatsvindt, iemand die daaraan is of wordt blootgesteld loopt schade op en is daardoor extra kwetsbaar. Aan ons de taak om hen te ondersteunen en te beschermen waar dit mogelijk is. Zelfs het kleinste gebaar heeft soms een groots effect.

2.3.2 Ons kindermishandelingsprotocol

1. Observatie

- Observeer het lid en noteer eventuele signalen die je waarneemt (inclusief data):
 - Plotselinge veranderingen in gedrag of persoonlijkheid
 - Steeds meer terugtrekken (in zichzelf keren)
 - Nerveus en gespannen overkomen
 - Onkarakteristiek en toenemende mate van agressief gedrag
 - Slecht ontwikkelde sociale vaardigheden en weinig of geen vrienden
 - Slechte relatie of band met ouders/verzorgers of partner
 - Kennis van volwassen zaken die niet passen bij de leeftijd (bij kinderen)
 - Weglopen of wil juist niet naar huis
 - Altijd kleding dragen die het hele lijf bedekt
 - Moeite hebben met aanrakingen/schrikachtig reageren
 - Verkleinen of beperken van de bewegingen als de ouders/verzorgers of partner in de buurt zijn (zichzelf onzichtbaar willen maken)
 - Slechte verzorging (langdurig)
 - Ouders/verzorgers/partner bieden geen hulp bij medische of fysieke problematiek die bij hen onder de aandacht is gebracht
 - Ouders/verzorgers/partner spreken zich zeer negatief uit over het lid
 - Het lid heeft regelmatig onverklaarbare verwondingen
 - Mishandelt dieren
 - Heeft moeite met lopen of zitten
 - Vertelt over frequente nachtmerries
 - Vertoont ongepast, bizar en seksueel gedrag
 - Vervalt in kinderlijk gedrag (broek plassen, poepen, duimen, terugval in taal)
- Deel je gedachten en observaties met een collega

2. Onderzoek en richting bepalen

- Verzamel aanvullende informatie over het lid en win informatie in bij coaches en trainers die de zorg dragen over eventuele broers of zussen (of die daar de zorg over hebben gehad)
- Bespreek deze informatie met de (*functie/zorgcoördinator*) van de sportclub
- Verzamel informatie over de verschillende hulptrajecten die beschikbaar zijn
- Stel samen met het (*benoem functie*) een plan van aanpak op
- Blijf observeren en signalen noteren

3. In gesprek

- Ga in gesprek met de ouders/verzorgers over de bevindingen (als dit verantwoord lijkt)
- Win advies in bij het AMK van jeugdzorg bij jeugdleden of bij Veilig Thuis bij volwassenen
- Blijf observeren en signalen noteren

4. Melding maken

- Bekijk met (*benoem functies*) de observaties en aanbevelingen uit de voorgaande stap
- Breng zo nodig hulp op gang
- Meld een jeugdlid officieel aan bij het AMK en een volwassen lid bij Veilig Thuis. Is er sprake van een crisis of ernstig escalatierisico, schakel dan de politie in
- Meld vermoedens van mishandeling door een collega altijd bij de (*directie/sportclubleiding*), de (*directie/sportclubleiding*) zal deze melding altijd doorzetten naar het bestuur
 - Blijkt dat er een zedendelict vermoed wordt? Dan moet het sportclubbestuur altijd aangifte doen van misbruik bij de politie. Het sportclubbestuur informeert direct de betrokkenen over de aangifte.

5. Nazorg en evaluatie

- Blik samen met alle betrokkenen, ouders/verzorgers en het lid terug (in aparte gesprekken) op het proces en de effectiviteit van de aanpak
- Neem de ontwikkelpunten mee en verwerk de geleerde lessen in het protocol
- Blijf het lid observeren en eventuele signalen noteren
- Herhaal het proces als de situatie niet verbetert

2.3.3 Referentiecheck

Tijdens de aannameprocedure voor vrijwilligers, bestuursleden, staffuncties, coaches en trainers worden altijd eerst de referenties gecheckt bij de vereniging waar zij vandaan komen. Hierdoor krijgt de club een beter beeld van de achtergrond van alle begeleiders die betrokken raken bij de begeleiding van onze leden. Bij de check wordt niet alleen geïnformeerd naar de persoonlijke leiderschapsstijl van de vrijwilliger/coach of trainer maar ook naar eventuele grote en/of kleine incidenten die mogelijk zijn voorgevallen. Denk hierbij aan voorvallen die niet tot veroordeling of een aantekening hebben geleid, maar wat wel belangrijk zijn om te weten als club.

2.3.4 Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

Voor al onze personeelsleden en vrijwilligers is het overleggen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) verplicht tijdens de aannameprocedure, maar ook als iemandgedurende een langere periode niet actief is geweest voor de club (6+ maanden). De VOG toont aan dat iemands gedrag geen belemmering vormt voor het uitoefenen van een bepaalde functie. De VOG dient bij overlegging aan (HR/de Secretaris) niet ouder te zijn dan zes maanden. *De kosten die hiervoor gemaakt worden door het personeelslid/de vrijwilliger mogen naderhand worden ingediend bij (HR/ de Secretaris) tenzij de persoon in kwestie meer dan 1500 euro per jaar verdient/ De kosten die hiervoor gemaakt worden komen voor rekening van de club.* Voor diegenen, die zijn belast met het toezicht op de jongste leden, geldt dat een VOG op moment van opvragen niet ouder mag zijn dan twee maanden.

Tip: Wij adviseren sportclubs om een VOG aanvraag elke drie jaar te herhalen en ook als voorwaarde te stellen voor samenwerkingspartners, waaronder bijvoorbeeld fysiotherapeuten.

2.4 Online veiligheid

Onze leden groeien op in twee werelden die met elkaar versmelten. De digitale wereld en de fysieke wereld. Beide werelden bieden ongelooflijk veel mogelijkheden maar brengen ook bepaalde kwetsbaarheden met zich mee.

Allereerst hebben we te maken met jeugdleden die nog moeten leren hoe de digitale wereld werkt, hoe hun digitale identiteit verbonden is met wie ze zijn in het dagelijks leven en hoe zij zichzelf in die digitale wereld kunnen beschermen. Denk bijvoorbeeld aan het belang van, het beschermen van de eigen privacy of het omgaan met online groepsdynamiek in bijvoorbeeld een teamapp. Deze belangrijke onderwerpen maken we bespreekbaar tijdens bijeenkomsten en dragen daarmee bij aan de online veiligheid van onze leden. Maar alleen inzetten op bewustwording is niet genoeg. Daarom hebben we online afspraken omtrent gedrag voor leden en personeelsleden. De digitale wereld maakt het ontzettend makkelijk om schadelijke informatie te plaatsen en te delen of om anderen te bedreigen, onder druk te zetten of te pesten. Een foto of filmpje is snel gemaakt maar nog sneller gedeeld.

Er is nog steeds geen wetsartikel gericht op cyberpesten, waardoor online pestgedrag soms lastig tegen te gaan is. Wel zijn er verschillende vormen van schadelijk online gedrag strafbaar volgens de Nederlandse wetgeving. Zo is het posten van sexy foto's en filmpjes van je vriend(in) strafbaar. Als de persoon die gefotografeerd of gefilmd is onder de achttien is, wordt dit gezien als (het maken en verspreiden van) kinderporno. De volgende wetsartikelen kunnen vaak worden aangehaald bij cyberpesten:

- Belediging om iemands goede naam aan te tasten (waaronder laster en smaad): Artikel 261, 266 en 272
- Bedreiging: Artikel 285
- Discriminatie, het aanzetten tot haat of onderscheid maken tussen mensen op grond van hun ras, levensovertuiging, geslacht, geaardheid of handicap: Artikel 137d
- Het opzettelijk inbreuk maken op iemands persoonlijke levenssfeer (bijv. stalking): Artikel 285b
- Grooming: Artikel 248e
- Het zonder toestemming binnendringen in een computer of in een netwerk van een ander (hacking) : Artikel 138ab

- Het misbruiken van de identiteit van een ander door het vervalsen van gegevens, het opzettelijk verkrijgen van gegevens van betaalmiddelen of een valse naam aannemen om daar voordeel uit te halen (oplichting en misleiding): Artikel 225, 232 en 326
- Gegevensaantasting: Artikel 350a
- Ontucht: Artikel 248a
- Schennis der Eerbaarheid: Artikel 239

Indien leden worden geconfronteerd met cyberpesten in de sportomgeving, gaan we altijd in gesprek en zullen wij het lid zo goed mogelijk ondersteunen.

2.4.1 Online afspraken omtrent gedrag voor leden, vrijwilligers en personeelsleden

- Ook online zijn we altijd onszelf
- We baseren onze mening zoveel mogelijk op feiten en waarderen de mening van anderen
- We blijven eerlijk en oprecht
- We kijken kritisch naar informatie
- We gaan zeer zorgvuldig om met onze eigen online veiligheid én die van een ander
- We behandelen iedereen gelijkwaardig en met respect
- We handelen binnen de wet, zo delen we geen afbeeldingen, teksten of andere werken van derden zonder toestemming
- Als personeelsleden houden we werk en privé gescheiden
- We respecteren de privacy van elkaar

2.4.2 Privacy regels

Met ingang van 1 september 2001 is in Nederland de wet Bescherming Persoonsgegevens in werking getreden. De directie en het bestuur zijn verantwoordelijk voor de bescherming en uitvoering van regels met betrekking tot de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Vanzelfsprekend worden de persoonsgegevens van onze personeelsleden, vrijwilligers, ouders/verzorgers en leden niet gedeeld met personen die daartoe niet bevoegd zijn. De directie, een volwassen lid of de ouders/verzorgers van een jeugdlid kunnen een personeelslid de bevoegdheid geven om gegevens op te slaan in het dossier van het lid of om andere gegevens te verwerken. Het overdragen van gegevens aan derden gebeurt enkel na toestemming van de ouders/verzorgers (en het lid) of indien het delen van informatie valt onder de MHGKM.

Als ouders, leden of verzorgers hier behoefte aan hebben, kunnen zij inzage vragen in het ledendossier. Het recht van inzage moet binnen 2 weken na de aanvraag zijn toegekend tenzij de ouder of verzorger hier juridisch gezien geen recht toe heeft. In dergelijke gevallen zal het recht van inzage enkel worden toegezegd als de ouder of verzorger met gezag hiermee instemt of indien de sportclub van mening is dat het belang van het lid hiermee gediend is.

We hebben een aantal situaties waarin we volstaan met een algemene akkoordverklaring:

- Bij het maken van foto's en opnamen op onze sportclub die bedoeld zijn als sfeeropname voor onze eigen communicatiekanalen
- Bij het opvragen of delen van sportclubgegevens van/voor een andere sportclub (overgang of overstap naar een andere club)

Voor de volgende situaties in een gerichte akkoordverklaring nodig:

- Bij het doen van pedagogisch of medisch onderzoek op sportclub;
- Bij het filmen van een lid op de sportclub met als doel om de speciale begeleiding vorm te geven of te evalueren;
- Bij het delen van persoonlijke data ten behoeve van professionele ondersteuning van derden;
- Voor situaties waarbij medisch handelen van een personeelslid nodig is. Dit gebeurt door ondertekening van een 'Overeenkomst gebruik medicijnen'. Deze overeenkomst heeft betrekking op medicijnen die door arts of specialist zijn voorgeschreven, als voor medicijnen die zonder recept verkrijgbaar zijn.

2.4.3 E-mailadressen van de leden

Beschrijf hier hoe jullie omgaan met het aanmaken van e-mailadressen voor leden, hoe dit proces eruit ziet, waarvoor de adressen worden gebruikt, voor wie deze e-mailadressen inzichtelijk zijn en wie verantwoordelijk is voor dit proces.

2.4.4 Ledenvolgsystemen

Maakt jullie sportclub gebruik van digitale volgsystemen of is er een digitaal platform voor ouders/verzorgers en leden om informatie over de ontwikkeling, het rooster of andere sportclubzaken te delen? Beschrijf dan hier welke systemen worden gebruikt, hoe deze systemen werken (welke informatie wordt hierop gedeeld), wie en hoe er toegang wordt verleend tot deze data en wie verantwoordelijk is voor dit proces.

2.5 Middelengebruik

2.5.1 Roken op de sportclub

Onze sportclub streeft ernaar om het gebruik van roken en gerelateerde waren te minimaliseren onder onze leden. Dit betekent dat ons sportclubterrein bewust rookvrij is, dit werpt een extra drempel op voor leden om te roken en zorgt voor een lagere blootstelling aan rookgedrag. Personeelsleden, leden en vrijwilligers die roken, doen dit buiten het sportclubterrein en buiten het zichtveld van de jeugdleden.

2.5.2 Alcohol op de sportclub

Het spreekt voor zich dat ook het gebruik van alcohol niet wordt gestimuleerd. Voor onze personeelsleden en vrijwilligers geldt dan ook dat zij tijdens werktijden geen alcohol mogen nuttigen of onder invloed van alcohol op het werk mogen verschijnen. Gebeurt dit toch, is het reden voor ontslag.

Als we minderjarige leden betrapten op het bezitten of nuttigen van alcohol op sportclubterrein of tijdens activiteiten buiten de eigen sportclub, zullen we de alcohol innemen en de ouders/verzorgers uitnodigen om hun kind op te halen. De onthoudingsregel voor personeelsleden en vrijwilligers geldt niet tijdens sportclubfestiviteiten die buiten de werktijden worden gehouden. Wel gaan we er hierbij vanuit dat onze personeelsleden en vrijwilligers zich bewust blijven van hun voorbeeldfunctie, overmatig drankgebruik is daarom niet toegestaan. Als een personeelslid of vrijwilliger duidelijk onder invloed van alcohol is tijdens een sportclubfestiviteit, zal het personeelslid of de vrijwilliger worden verzocht direct te vertrekken. Dit beleid geldt ook voor eventuele ouders/verzorgers en leden die tijdens sportclubfestiviteiten duidelijk onder invloed zijn in het bijzijn van (mede-) jeugdleden.

Tijdens activiteiten buiten de sportclub worden door de begeleiders afspraken gemaakt over het gebruik van alcohol. Er zullen ten alle tijden begeleiders aanwezig zijn die geheel nuchter zijn om ervoor te zorgen dat deze begeleiders leden en andere begeleiders, die een trauma oplopen (een verwonding), begeleid kunnen worden naar de hulpposten.

2.5.3 Het gebruik van verdovende middelen (drugs)

Het is in en rond de sportclub en/of tijdens activiteiten buiten de sportclub niet toegestaan onder invloed te zijn van softdrugs, smart products (o.a. lachgas) of drugs zoals deze beschreven staan op lijst 1 van de Opiumwet (harddrugs: cocaïne, speed, heroïne, XTC, GHB e.d.), deze producten te verhandelen of om deze producten te bezitten.

Tip: Besteden jullie op de sportclub aandacht aan middelengebruik? Benoem dit dan. Dit geldt ook voor andere preventieve maatregelen die je als sportclub inzet (denk aan een kleedkamercontrole of het gebruik van alcoholtests voor leden op clubfeesten).

2.5.4 Sancties bij het overtreden van de regels rondom middelengebruik

Voor leden die roken op het terrein van sportclub

In het geval dat een lid door een personeelslid rokend op het sportclubterrein wordt gezien of aangetroffen, wordt het lid hier op aangesproken en krijgt het lid een waarschuwing. Deze waarschuwing zal bij de (*benoem functie*) worden vastgelegd. Bij leden onder de (*geef leeftijd aan*), worden de ouders/verzorgers van het lid die dag nog per mail of telefoon op de hoogte gesteld door de (*benoem functie*). Mochten de ouders/verzorgers die dag telefonisch niet bereikbaar zijn, dan worden zij per mail of brief geïnformeerd.

Wanneer een lid voor de tweede keer betrapt wordt op roken op het sportclubterrein door een personeelslid, krijgt het lid opruimdienst en zal het lid door (*benoem functie*) worden opgeroepen om het sportclubterrein te ontdoen van de eigen sigaret én ander zwerfafval. De (*benoem functie*) stelt de ouders/verzorgers van een jeugdlid -voor de uitvoering van de sanctie- op de hoogte van de sanctie.

Wordt een lid voor de derde keer betrapt op roken op de sportclub, dan krijgt het lid een week lang conciërgedienst na de trainingen. Daarnaast worden de ouders/verzorgers van jeugdleden door de coach uitgenodigd voor een gesprek op de sportclub. De (*benoem functie*) meldt de overtreding bij de coach van het jeugdlid, die voorts de ouders/verzorgers zal uitnodigen voor een gesprek.

De vierde keer is de sportclub gerechtigd om het lid voor een week te schorsen en een ondersteuningstraject op te starten.

Voor leden die in het bezit zijn of onder invloed zijn van alcohol of drugs

Als vermoed wordt dat een lid alcohol of softdrugs gebruikt, gaat de coach in gesprek met het lid en vervolgens met de ouders/verzorgers van het lid (indien het vermoeden blijft bestaan en het lid minderjarig is). Als het jeugdlid zelf het vermoeden bevestigt, wordt het lid uitgenodigd om het zelf aan de eigen ouders/verzorgers te vertellen, in het bijzijn van de coach.

Als er is vastgesteld dat het lid alcohol of softdrugs gebruikt/misbruikt dan bespreekt de coach dit met het lid met als doel om de redenen van het gebruik vast te stellen. Aan dit gesprek wordt een vervolggesprek verbonden met (*benoem functie*) om te kijken hoe de sportclub het lid het beste kan ondersteunen. Daarna worden de ouders/verzorgers van jeugdleden ingelicht van zowel de constatering als de hulpmogelijkheden die beschikbaar zijn voor het lid.

Leden die onder de invloed zijn van alcohol, soft drugs of hard drugs mogen geen trainingen of wedstrijden meer bijwonen of spelen. De (*benoem functie*) zal direct -na het vaststellen van het gebruik- contact opnemen met de ouders/verzorgers van een jeugdlid en hen verzoeken het jeugdlid zo snel mogelijk op te halen. Indien het een volwassen lid betreft, wordt het lid direct naar huis gestuurd.

Heeft het lid een grote hoeveelheid softdrugs (meer dan 5 gram) in het bezit, is het lid betrappt op dealen (of zijn er ernstige verdenkingen), of heeft het lid harddrugs in het bezit, zijn leden strafbaar en wordt de politie ingeschakeld. Is bovendien vastgesteld dat het lid inderdaad hard drugs heeft verhandeld of getracht heeft om deze te verhandelen? Dan gaat de sportclub over op verwijdering van het lid.

Als een lid verschillende malen in het bezit blijkt te zijn of gebruik maakt van alcohol of drugs op het sportclubterrein, zal de sportclub contact opnemen met (noem een hulpinstantie die zich richt op verslavingen of het gebruik van verslavende middelen van kinderen/jongeren/volwassenen) en een begeleidingstraject aanvragen voor het lid. In het geval dat ouders/verzorgers of het lid niet bereid zijn om aan een hulptraject mee te werken, zal dit helaas reden zijn voor verwijdering van sportclub.

2.5.5 Mogelijke signalen van alcohol of drugsgebruik

Personeelsleden en vrijwilligers kunnen vanuit de eigen waarnemingen eventuele signalen van gebruik oppikken. Het kunnen oppikken van dergelijke signalen is een ontzettend belangrijk instrument om leden de nodige hulp te kunnen bieden en op tijd in te kunnen grijpen bij gebruik. Het uitgangspunt in deze hulptrajecten is altijd om de oorzaak van het gebruik aan te pakken. Tijdens onze studieavonden voor trainers en coaches besteden we dan ook geregeld aandacht aan het signaleren en interveniëren bij vermoedens van gebruik.

Het vaststellen van alcohol of drugsgebruik gebeurt niet alleen door leden te betrappen op het moment van het gebruik zelf maar ook door signalen na gebruik vast te stellen. Denk hierbij aan het ruiken van alcohol in iemands adem, de geur van cannabis in kleding, door een zakje te vinden in de tas of jas van een lid, of door effecten van gebruik vast te stellen; zoals het praten met een dubbele tong, moeite hebben met het behouden van evenwicht, het hebben van rode ogen of grote pupillen, strakke kaken of het vertonen van ander onverklaarbaar gedrag. Daarnaast zijn er ook signalen die kunnen duiden op een langdurig gebruik van verdovende middelen:

- Verandering in gedrag of psychische gesteldheid: een lid is bijvoorbeeld somberder, krijgt omgangsproblemen met andere leden of volwassenen, is meer prikkelbaar, agressief, afstandelijk of onverschillig.
- Verandering in gezondheid: een lid is bijvoorbeeld vaker ziek, heeft zichtbaar gewichtsverlies en verminderde energie.
- Financiële verandering: geld tekort, geld wordt anders besteed.
- In aanraking komen met de politie: bijvoorbeeld door stelen of veroorzaken van overlast.
- Sportclub: verslechterde sportclubresultaten of spijbelen.
- Verandering in de sociale kring van het lid, het lid heeft ineens hele andere vrienden en laat vrienden waarmee ze een lange historie hebben ineens links liggen.

2.6 Omgang met gescheiden ouders/verzorgers

Een belangrijk onderdeel in het welzijn van een jeugdlid met gescheiden ouders/verzorgers is de wijze waarop hun opvoeders na de scheiding betrokken worden bij de sport en de ontwikkeling van het jeugdlid. Dit is niet altijd makkelijk omdat een scheiding vaak veel emoties met zich meebrengt. Toch vragen wij ouders/verzorgers om – in het belang van hun kind- alles te doen om eventuele conflicten weg te houden bij hun kind en bij de kinderen van anderen en voorts:

- Gezamenlijk deel te nemen aan gesprekken met de sportclub;
- Informatie met elkaar te blijven delen;
- Elkaars gevoelens te respecteren;
- Oog te houden voor het kind.

Onze trainers en coaches zullen beide ouders/verzorgers informeren over de ontwikkeling van het jeugdlid. Brieven en uitnodigingen worden na een scheiding naar beide ouders/verzorgers verzonden. Daarnaast bieden we onze leden ruimte om te praten over de scheiding en geven we hen informatie over verschillende thema's als hier behoefte aan is vanuit het jeugdlid.

Indien een ouder of verzorger een nieuwe relatie aangaat, lijdt dit vaak tot het zoeken naar een nieuwe balans. Om ervoor te zorgen dat deze processen makkelijk verlopen hebben wij ervoor gekozen om de volgende standaard richtlijn aan te houden. Tenzij beide ouders/verzorgers akkoord zijn met een vrije uitwisseling van gegevens met de nieuwe partner, wordt deze richtlijn in acht genomen:

- De sportclub zal geen informatie verschaffen aan een nieuwe partner van een ouder/verzorger zonder de aanwezigheid van de ouder/verzorger van het jeugdlid tenzij deze ouder/verzorger gezag heeft;
- Indien de ouder/verzorger graag ziet dat de nieuwe partner ook betrokken wordt bij de sport is er altijd ruimte om als bezoeker wedstrijden of trainingen bij te wonen. Wij verwachten hierbij wel dat alle partijen elkaar de ruimte geven.

2.6.1 De informatieplicht naar ouders

Juridisch gezien heeft de sportclub een informatieplicht naar beide ouders/verzorgers. Dit betekent dat de sportclub zelf beide ouders/verzorgers moet informeren over de voortgang en ontwikkeling van het jeugdlid op de sportclub. Als beide ouders/verzorgers het gezag hebben, moet de sportclub hen beiden zowel mondeling als schriftelijk dezelfde informatie geven. Dit betekent ook dat als één van de ouders of verzorgers geen gezamenlijk gesprek wil, de sportclub de mogelijkheid voor twee afzonderlijke gesprekken moet bieden.

Heeft maar één ouder/verzorger het gezag, dan heeft de sportclub ook een informatieplicht, maar alleen als de ouder/verzorger zonder gezag er zelf om vraagt.

3> Facilitair management en kwaliteitscontroles

3.1 Incidentenregistratie

Het registreren van incidenten is een belangrijk onderdeel van onze risico-inventarisatie. Hierdoor worden we niet alleen als sportclub verantwoordelijk gehouden voor de veiligheid van onze personeelsleden en leden maar krijgen we tevens de mogelijkheid om belangrijke lessen te leren en processen te verbeteren als een incident zich onverhoopt toch heeft voorgedaan. Hierdoor kunnen we de veiligheid blijven verbeteren.

Ongevallen ten gevolge van sportclubactiviteiten die leiden tot doktersbezoek en/of tot meer dan drie dagen ziekteverzuim moeten worden geregistreerd. Daarnaast registreert onze sportclub ook andere ongevallen en gevaarlijke situaties in het belang van de veiligheid.

De meldingsplicht aan de Arbeidsinspectie geldt voortaan alleen nog voor dodelijke ongevallen en voor gevallen die leiden tot blijvend letsel of ziekenhuisopname. Ongevallen die plaatsvinden op weg naar en van het werk (woon-werkverkeer) worden niet als arbeidsongevallen aangemerkt. Gemelde ongevallen worden door de Arbeidsinspectie onderzocht. Is het slachtoffer overleden of in levensgevaar, dan wordt het incident altijd telefonisch doorgegeven door de (noem functie/directie) via 0800 – 5151 en vervolgens zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd (kan ook digitaal via www.inspectieszw.nl).

Een incident wordt zo snel mogelijk na het ongeval ingevuld met behulp van het formulier incidentenregistratie. Dit document is te vinden (geef aan waar). Deze registratie wordt gedaan door het personeelslid of de vrijwilliger die getuige is geweest van het incident of door het personeelslid of de vrijwilliger die de verantwoordelijkheid droeg over het lid op het moment dat het incident plaatsvond. Daarnaast meld deze persoon het ongeval ook altijd bij (noem functie/de sportclubleiding). Is het slachtoffer van het incident een personeelslid, dan meld de getuige dit bij (HR/Personeelszaken).

Tip: Geef ook aan waar personeelsleden deze incidenten kunnen registreren.

Alle registraties worden tevens bewaard in het incidentenregister van de sportclub voor verdere analyse.

Tip: Geef aan wanneer deze data wordt geanalyseerd en wie daar verantwoordelijk voor is.

3.2 Onderhoud van materiaal

Onze indoor speel- en sportzaalmaterialen worden één keer per jaar gekeurd door (noem organisatie of functie). Voor de buiten- en sportmaterialen geldt dat zij tweemaal per jaar gekeurd worden door (noem organisatie en/ of functie). Is materieel onveilig dan wordt ter plekke door (noem functie) beoordeeld of een toestel moet worden afgesloten/materieel buiten gebruik moet worden gesteld of dat er onmiddellijk tot reparatie/vervanging wordt overgegaan.

Kleine reparaties die gedurende het sportclubjaar nodig zijn worden direct uitgevoerd. In de meeste gevallen worden deze reparaties uitgevoerd door (benoem functie). Als een reparatie niet kan worden uitgevoerd door de (benoem functie) zelf, maken we gebruik van gespecialiseerde reparateurs.

In het onderhoudsplan van onze sportclub op te vragen (bij benoem functie) staat een lijstje van geplande acties / aanpassingen aan het complex en groot onderhoud aan materieel.

Verbeteracties die voortkomen uit de evaluaties worden opgenomen in het plan van aanpak van de Risico Inventarisatie en Evaluatie en via dit plan van aanpak wordt ook de voortgang in de uitvoering bewaakt.

3.2.1 Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Een keer per jaar controleert (benoem functie) aan de hand van de RI&E-vragenlijst alle faciliteiten en het materieel. Onveilige situaties worden direct verholpen en te plegen (middelgroot en groot) onderhoud wordt toegevoegd aan het onderhoudsplan van de sportclub.

De RI&E moet worden bijgesteld als er in onze sportclub iets verandert in de werkmethoden en de werkomstandigheden. Daarnaast dient er na een grote verbouwing of bij nieuwbouw een nieuwe RI&E te worden opgesteld. De RI&E moet tenminste elke 4 jaar worden geëvalueerd en getoetst.

De medezeggenschap van leden heeft instemmingsrecht op het gebied van arbeidsomstandigheden, ziekteverzuim en re-integratie. Een belangrijk onderdeel binnen het arbeidsomstandigheden en ziekteverzuimbeleid is de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). In de RI&E worden de risico's op het gebied van arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim in kaart gebracht en worden aanbevelingen gedaan. Zowel de opzet van de RI&E (welke risico's worden onderzocht) als de vertaling van de bevindingen naar beleid zijn instemmingsplichtig. De sportclub kan er altijd voor kiezen om de RI&E uit te laten voeren door een externe deskundige.

3.3 Overige veiligheidsmaatregelen

3.3.1 Aansprakelijkheidsverzekering

De sportclub heeft een aansprakelijkheidsverzekering. Als een lid iets overkomt en een namens de sportclub aangestelde begeleider hiervoor aansprakelijk gesteld kan worden, is dit verzekerd tijdens sportclubactiviteiten. Deze verzekering betreft personeelsleden, leden, ouders/verzorgers en vrijwilligers die namens de sportclub handelen ten tijde van de activiteit.

3.3.2 Vervoer van leden

Voor sportclubuitjes is het soms nodig om leden te vervoeren met behulp van verschillende personenauto's. Deze auto's moeten aan de volgende richtlijnen voldoen:

- Voor elk lid is een eigen autogordel beschikbaar (deze gordel wordt ook gebruikt tijdens het vervoer en op de juiste manier bevestigd)
- Degene achter het stuur beschikt over een geldig rijbewijs
- Degene achter het stuur is nuchter
- Voor de auto is een inzittendenverzekering afgesloten
- Leden onder de 1.35 worden vervoerd in een kinderzitje

3.3.3 Inbraakbeveiliging

De sportclub maakt gebruik van een beveiligingssysteem tegen inbraak. Dit systeem wordt jaarlijks getest en onderhouden door *(noem organisatie)*.

3.3.3 Brandbeveiliging

De brandblusmiddelen en het alarm wordt 1x per jaar door *(noem organisatie)* nagekeken. Eventuele geconstateerde gebreken worden onmiddellijk verholpen. De sportclub wordt meestal 1x per jaar bezocht door de brandweer en ook hier worden aanpassingen verricht indien de situatie daarom vraagt.

Versieringen die in en rond de sportclub worden gebruikt zijn brandveilig of worden met brandwerend materiaal behandeld voor het gebruik.

Incidentenregistratieformulier

(Invullen indien derden bij een incident betrokken worden bijv. arts, ziekenhuis e.d.)

Naam sportclub:

Naam betrokkene:

Geboortedatum van de betrokkene:.....

Datum incident:

Tijdstip:

Locatie van het incident: 0 sportkantine 0 trappen 0 gangen 0 kleedkamers 0 zaal 0 veld
0 straat 0 anders namelijk;

Andere direct betrokkenen bij het incident:

.....

Eventuele getuigen van het

incident:.....

Aard van het incident: 0 ongeval 0 ruzie-vechtpartij 0 vernieling

0 anders, namelijk:

Korte omschrijving van het incident en situatieschets (indien van toepassing):

.....

.....

.....

Gevolgen van het incident (korte omschrijving):

0 Voor de betrokkene:

0 Voor anderen:

Deze betrokkene is behandeld door (ook naam en plaats vermelden):

0 Huisarts

0 Tandarts

0 Ziekenhuis

0 Anders

Het incident is gemeld aan:

0 familie d.d. 0 directie d.d.

0 sportclubbestuur d.d. 0 sportclubverzekering d.d.

.....

0 arbeidsinspectie (indien v. toepassing) d.d.

.....

Melder: Functie:.....

Datum invulling: Handtekening:.....

Naam en functie:
Contactgegevens:

Datum:

Onderwerp: Vervolg van de (aanname)procedure:

Beste (*naam kandidaat*),

Wij zijn ontzettend blij met jouw betrokkenheid bij ons. Zoals je (als het goed is) al verteld is tijdens de gesprekken met (benoem de persoon en functie), doorlopen al onze vrijwilligers en werknemers een aantal stappen tijdens de aannameprocedure.

De eerste stappen van de procedure heb jij inmiddels met veel succes (en hopelijk plezier) afgerond. Je bent dus nog maar een paar stappen verwijderd van de finish!

- Het aandragen van de VOG
- Het tekenen van onze gedragscode voor onze vrijwilligers/coaches/trainers

In deze brief leggen we uit waarom we een Verklaring Omtrent Gedrag én de gedragscode zo belangrijk vinden, wat de Verklaring Omtrent Gedrag precies inhoudt en wat de vervolgstappen zijn om de Verklaring Omtrent Gedrag aan ons te kunnen overhandigen en je avontuur bij ons officieel te starten!

Het belang van een veilige sportomgeving voor iedereen op onze club

Een belangrijke voorwaarde aan een fijne sportomgeving, is het kunnen bieden van een sociaal en fysiek veilige sportomgeving. Dat betekent automatisch ook dat we veel doen om hierin te kunnen voorzien, niet alleen voor onze sporters maar ook voor onze bezoekers én werknemers (waar jij straks ook deel van uit zal maken). Wij nemen als sportclub een actieve rol in het ontwikkelen en in stand houden van een veilige omgeving en spannen ons dagelijks in om onveilige situaties te voorkomen en grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken met behulp van training, beleid en een open clubcultuur. Het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag is, naast het hebben van onze gedragsregels, één van de manieren waarop wij de veiligheid willen borgen.

Bijlage 11: Voorbeeldbrief

Wat is een Verklaring Omtrent Gedrag?

Een Verklaring Omtrent Gedrag, ook wel een VOG genoemd, geeft inzicht het verleden van personen die aan ons verbonden zijn. Daardoor vermindert het de kans dat iemand, die eerder in de fout is gegaan, een daaraan gerelateerde functie binnen de sport kan uitoefenen.

Bij de beoordeling van een VOG-aanvraag wordt gekeken of je strafbare feiten op je naam hebt staan die een risico vormen voor de functie of het doel waarvoor de VOG wordt aanvraagt.

Sommige strafbare feiten vormen een bezwaar voor de ene functie, maar voor de andere niet. Een snelheidsovertreding kan bijvoorbeeld van belang zijn als je taxichauffeur wil worden, maar is minder relevant voor de functie van coach bij de sportclub. Heb je geen strafblad, of heb je geen strafbare feiten gepleegd die relevant zijn voor je functie bij ons? Dan krijg je een VOG.

De vervolgstappen

Om de aanvraag van de VOG te versimpelen hebben we de aanvraag al deels ingevuld. Over enkele dagen ontvang je een mail vanuit de Dienst Justis, die de aanvraag van de VOG voor ons regelt. In die mail is ook een link bijgevoegd die je leidt naar een online pagina waarin je zelf de ontbrekende informatie voor de aanvraag kunt aanvullen, waarop de VOG vervolgens per post naar jou zal worden verzonden.

Indien jullie een ander proces hanteren, kun je de bovenstaande alinea aanpassen.

We hopen je snel als (functie) te kunnen verwelkomen in ons team.

Met sportieve groet,
(naam en functie)

Tip: via www.gratisvog.nl kunnen de meeste verenigingen gratis een VOG voor hun vrijwilligers aanvragen

Anti-pest Protocol

We werken doorlopend aan onze wens om een inclusieve sportclub te zijn, een sportclub die een sociaal veilige omgeving biedt voor iedereen. Of dit nou personeelsleden, vrijwilligers, leden, ouders/verzorgers of bezoekers zijn. Ons beleid op dit gebied is integraal verbonden aan alle facetten van de sportclub.

Het anti-pest protocol is één van de richtlijnen die vormgeven aan onze idealen. Iedereen op sportclub draagt verantwoordelijkheid voor de bescherming en het in standhouden van een sociaal veilig klimaat, welke rol we ook hebben.

Het moge duidelijk zijn dat onze sportclub pesten (inclusief uitsluitingsmechanismen) niet toestaat, ongeacht wie de dader of het slachtoffer is. Daarbij zijn we ons er ook van bewust dat rollen kunnen veranderen, iemand die in de ene situatie bijstander is, is in een andere situatie wellicht de pester of degene die juist ingrijpt.

De realiteit is dat pestgedrag en uitsluiting op elke sportclub voorkomen en dat grensoverschrijdend gedrag nooit volledig voorkomen kan worden. De vraag is zelfs of dit wenselijk is omdat incidenten bijdragen aan de leerontwikkeling van onze jeugdleden. Het is wel belangrijk dat er een goed beleid is om met dergelijke incidenten om te gaan en dat het -zoals het woord al zegt- gaat om losse incidenten en niet om trends of patronen. Om te voorkomen dat pestgedrag onderdeel wordt van onze sportclubcultuur óf van het vaste repertoire van onze leden is het anti-pest protocol opgezet.

Preventieve inzet

In ons trainingen en in onze sportclubcommunicatie is veel aandacht voor thema's rondom inclusiviteit. Hiermee richten we ons sterk op de ontwikkeling van verschillende sociaal-emotionele vaardigheden die- onder andere- bewezen bijdragen aan een vermindering van pestgedrag en ongelijke behandeling. Voorbeelden van vaardigheden waar we met de leden aan werken zijn bijvoorbeeld pro sociaal gedrag, respect voor dualiteit, emotieregulatie en compassie. Onze personeelsleden hebben een voorbeeldfunctie en coachen leden tijdens hun sociaal-emotionele ontwikkeling op onze sportclub.

Daarnaast werken we aan een stukje bewustwording. Zo leren onze leden en personeelsleden wat de effecten zijn van pesten en ongelijke behandeling. Wat labels met ons kunnen doen, hoe ze op een passende manier kunnen ingrijpen als ze getuige zijn van pestgedrag en leren we hen de signalen van pesten te herkennen.

Voorts zetten we een aantal bestrijdingsmaatregelen in. Denk hierbij aan het werken met wisselende trainingstijden zodat de groepsgroottes overzichtelijk blijven en aan het inzetten van personeelsleden die toezicht houden op het sportclubplein en in de kantine.

Onze laatste preventieve pijler is die van communicatie, deze tool zetten we in om onze idealen te bekrachtigen. Dit doen we door positief gedrag te stimuleren en inclusiviteit doorlopend onder de aandacht te brengen.

Tip: Vul dit overzicht verder aan met de door jullie ingezette preventieve maatregelen

Herstellende maatregelen

Naast preventieve maatregelen, is er ook een plan nodig om pestgedrag aan te pakken als er een incident plaatsvindt bij ons op de sportclub. Het is belangrijk om draagvlak te creëren en behouden voor de herstellende maatregelen én om iedereen op de hoogte te stellen van het plan van aanpak. Dit vindt bij ons op sportclub gecombineerd plaats, zo houden we jaarlijks dialogen met ouders/verzorgers, personeelsleden en leden over wat we als sportclub en als teams samen kunnen doen om elkaar te beschermen en ondersteunen.

Bij ons op de sportclub wordt bij conflicten en bij beginnend pestgedrag gebruik gemaakt van herstellende dialogen. Dit is een gesprekstechniek waarbij leden leren inzien welk effect hun gedrag heeft op anderen én verantwoordelijkheid krijgen en nemen voor hun eigen gedrag. Het is geen disciplinaire maatregel die simpelweg wordt opgelegd maar is gericht op het herstellen van relaties.

Als er sprake is geweest van een pestincident waar een team deelgenoot van is geweest (als bijstanders of meelopers), dan maakt de (coach/trainer) deze incidenten direct bespreekbaar in het betreffende team. Dit doen wij bij voorkeur op indirecte wijze omdat dit minder confronterend is voor de leden. Dit biedt hen de ruimte om eerlijk hun mening te geven en open dialogen te voeren. We gebruiken hiervoor onderwerpen als identiteit, vrijheid van meningsuiting en samenwerking.

Daarnaast bieden we ondersteuning aan, zowel voor de pester als voor het slachtoffer. Deze vorm van ondersteuning begint bij het aanbieden van verschillende hulplijnen op sportclub. Zo kunnen leden (en personeelsleden) terecht bij de vertrouwenspersoon, of kunnen leden terecht bij de eigen coach of trainer. De contactgegevens worden regelmatig via verschillende kanalen met de leden gedeeld.

Tip: Benoem hier ook eventuele andere functies die zich bezighouden met dergelijke onderwerpen.

Voorts zetten we een aantal bestrijdingsmaatregelen in. Denk hierbij aan het werken met wisselende trainingstijden zodat de groepsgroottes overzichtelijk blijven en aan het inzetten van personeelsleden die toezicht houden op het sportclubplein en in de kantine.

Onze laatste preventieve pijler is die van communicatie, deze tool zetten we in om onze idealen te bekrachtigen. Dit doen we door positief gedrag te stimuleren en inclusiviteit doorlopend onder de aandacht te brengen.

Onze vertrouwenspersoon is: *(naam, functie, bereikbaarheid)*

Bij de pester wordt na een pestmelding altijd door de coach – eventueel samen met de ouders/verzorgers van een jeugdlid- gekeken naar de oorzaken van het pestgedrag. Aan de hand van deze analyse wordt gekeken wat de meest passende manier is om de pester te ondersteunen. Regelmatig blijkt dat pesters behoefte hebben aan het aanleren van gezonde copingsmechanismen of andere emotieregulatietechnieken.

Bij het slachtoffer wordt gekeken naar welke hulp nodig is om het welzijn van het lid te herstellen of zelfs te verbeteren. Soms worden hiervoor interne hulpmiddelen gebruikt maar veelal is er behoefte aan hulp van buitenaf. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van een weerbaarheidstraject waardoor een lid leert om de eigen grenzen te bewaken en/of de inzet van een therapeutisch model om incidenten te verwerken.

Anti-pestprocedure

Wanneer we pestgedrag vermoeden of waarnemen, treedt het personeelslid of de vrijwilliger die dit signaleert onmiddellijk in actie. In overleg met de (directeur/sportclubleiding/teamleider) wordt een vervolgroute uitgestippeld. In deze vervolgroute volgen we een meersporenbeleid waarin we onderscheid maken in maatregelen gericht op:

1. De dader(s);
2. Het slachtoffer;
3. De ouders of verzorgers;
4. De getuigen/omstanders;
5. Betrokken personeelsleden.

Als er nog enkel nog een vermoeden of verdenking is, vindt altijd nader onderzoek plaats. Wel wordt gerelateerde thematiek direct door de (coach/trainer) in het trainingsprogramma verweven. Belangrijk hierbij is dat de trainer en coach tijdens de contacturen aansturen op het openlijk afkeuren van ongelijke behandeling en pestgedrag van de leden, hierdoor wordt er een draagvlak gecreëerd voor sociale controle op dit gebied. Is er in het team nog geen sprake van geweest, dan kan de (coach/trainer) starten met lessen over hoe je kunt ingrijpen bij het zien van pestgedrag of hoe je kunt omgaan met groepsdruk. Hierin wordt altijd meegenomen hoe belangrijk het is om als omstander in te grijpen en wordt bij voorkeur teruggegrepen naar de groepsafspraken die de leden zelf hebben gemaakt (het beschermen van de eigen rechten).

Tijdens deze periode start de sportclub met het voeren van gesprekken met het (vermoedelijke) slachtoffer en diens ouders/verzorgers (als het een jeugdlid betreft). Er wordt altijd direct gekeken wat er nodig is om het lid weer een veilig sportclub-, en teamklimaat te bieden. Daarnaast voert het (*benoem functie*) of de (coach/trainer) (naargelang de voorkeur van het lid) gesprekken met het lid en diens ouders/verzorgers (als het een jeugdlid betreft) over de verschillende ondersteuningsmogelijkheden.

Bij serieuze verdenkingen kan een gesprek worden ingepland met de pester(s). Hierbij komt de nadruk allereerst te liggen op het welzijn van het lid om vervolgens door te spreken wat de sportclubafspraken zijn en gevraagd wordt hoezeer het lid zich heeft ingespannen om deze afspraken na te komen. Dit gesprek heeft verschillende doelen:

- Het afgeven van een signaal dat pestgedrag niet wordt getolereerd
- Het vaststellen of de vermeende pester “schuldig” is
- Het achterhalen van de oorzaak van het pestgedrag
- Het opstarten van ondersteuning

De vermeende pester komt direct na de pestmelding “onder extra toezicht te staan”; de bewegingsvrijheid ten opzichte van het (vermoedelijke) slachtoffer wordt -al dan niet tijdelijk-ingeperkt. Deze beperking blijft tot de feitelijke gebeurtenissen vast zijn gesteld (zover dit mogelijk is). Op basis van het onderzoek wordt samen met (*benoem functie*) bepaald of er sancties op hun plaats zijn en of het lid een ondersteuningstraject nodig heeft.

Voorbeeld sociale afspraken voor in de teams:

- We zijn allemaal gelijk
- We lachen of schelden elkaar niet uit en doen de ander geen pijn

- Iedereen mag een eigen mening hebben en delen (maar wel met respect)
- Iedereen werkt samen
- We zijn eerlijk tegen elkaar
- We luisteren naar elkaar
- We helpen elkaar
- We gaan netjes met elkaars spullen om
- Als we zien dat iemand wordt buitengesloten, spreken we degene die buitensluit altijd aan
- We gaan altijd uit van de goede intentie van een ander

Wat wordt bij ons op sportclub onder pesten verstaan?

Onze coaches en trainers geven leden les in de kunst van het leven én de sport. Dit betekent dat onze trainers en coaches een ontzettend belangrijke en waardevolle rol vervullen in het leven van de leden die bij ons (een deel van) hun sportclubtijd doorlopen. Om pestgedrag succesvol aan te kunnen pakken, besteden we tijdens onze teamgesprekken veel aandacht aan het oppikken van signalen die mogelijk wijzen op pestgedrag en het effectief inspelen op ontwikkelingen in en om sportclub.

De onderstaande signalen worden bij ons gezien als pesten, of ze nou digitaal, geschreven of fysiek zijn. Bij elk van deze signalen zullen we kiezen voor een (bij het incident passende) interventie:

- Het compleet negeren van een ander lid (of personeelslid);
- Het uitschelen of kleineren van een ander lid (of personeelslid);
- Het bewust fysiek pijn doen van een ander lid (of personeelslid);
- Het afpakken en/of vernielen van spullen van een ander lid (of personeelslid);
- Het achtervolgen van een ander lid (of personeelslid);
- Het in- en opsluiten van een ander lid (of personeelslid);
- Het bezoeken of opwachten van een ander lid (of personeelslid) in de eigen omgeving -bij huis, het werk of in de sportomgeving-, met als doel een gevoel van onveiligheid of ongemak te creëren;
- Het dwingen of onder druk zetten van een ander lid (of personeelslid) om dingen te doen waar de persoon zich niet prettig bij voelt;
- Herhalend negatieve uitspraken doen over een ander lid (of personeelslid);
- Het maken van vervelende opmerkingen over het uiterlijk of persoonlijkheidskenmerken -beledigen-;
- Het herhaaldelijk treiteren, jennen of intensief plagen van een ander lid (of personeelslid);

- Het opleggen van de eigen verantwoordelijkheden aan een ander lid (of personeelslid), denk bijvoorbeeld aan het maken van huiswerk of het doen van sportclub gerelateerde taken;
- Weigeren om de naam of de voornaamwoorden van een ander lid, een vrijwilliger of personeelslid te gebruiken;
- Het delen van privé informatie of beelden van een ander lid (of personeelslid) met als doel de ander te schaden;
- Het lastig vallen van een ander lid (of personeelslid), bijvoorbeeld door veelvuldig te bellen of berichtjes te sturen.

Stappenplan crisisteam seksuele intimidatie en misbruik door personeelsleden en vrijwilligers

Nadat de (*directie/sportclubleiding*) melding heeft gemaakt van een verdenking seksuele intimidatie of misbruik door een personeelslid of vrijwilliger bij de bestuurder, overlegt het bestuur over de te nemen stappen. Er dient zo snel mogelijk bepaald te worden hoe de veiligheid van het slachtoffer (of slachtoffers) geborgen kan worden op sportclub tijdens de onderzoeksfase.

Daarnaast kijkt het bestuur direct welke maatregelen moeten worden genomen ten opzichte van het verdachte personeelslid of vrijwilliger. Een veelgebruikte maatregel is het per direct op non-actief stellen van het personeelslid of de vrijwilliger hangende het onderzoek. Ook dient het bestuur kritisch te kijken naar de bescherming van de privacy en veiligheid van het personeelslid of de vrijwilliger, of er nog toegang tot de sportclub zal worden verleend en zo ja, onder welke mate van begeleiding.

Indien er zware verdenkingen zijn, wordt een crisisteam opgesteld. Dit team is verantwoordelijk voor het onderzoek én voor de verdere afhandeling van de crisis, waaronder de communicatie met betrokkenen en media.

Het spreekt voor zich dat verdachte personen of emotioneel betrokkenen niet mogen deelnemen aan het onderzoeksproces omdat dit de objectiviteit van het onderzoek in geding kan brengen. Dit betekent dat als een bestuurslid of crisisteamlid onder verdenking staan, of een nauwe relatie heeft met iemand die onder verdenking staat, de persoon vervangen wordt door een andere partij.

- In het crisisteam nemen zitting: De (*directeur/sportclubleiding*), een extern vertrouwenspersoon, een vertegenwoordiger van het bestuur, (*degene die verantwoordelijk is voor woordvoering*) en de (interne/externe) zorgcoördinator
- Het crisisteam stelt een lijst op met belangrijke personen en instanties waarmee het team in contact wil treden gedurende het onderzoeksproces. Hierbij noteren ze ook wat er met deze personen en instanties gedeeld mag worden en of er een embargo geldt
- Het crisisteam stelt exact vast welke informatie over het onderzoek en het incident of de incidenten wordt gedeeld met personen buiten het crisisteam en onder welke voorwaarden zij worden geïnformeerd (mate van geheimhouding en risicobeheersing). Indien het personeelslid of de vrijwilliger werkzaam is voor meerdere sportinstellingen, wordt overwogen om deze instellingen te informeren

- Het crisisteam doet onderzoek naar het incident of de verdenkingen en doet dit in samenwerking met de politie. Naast het verzamelen van bewijs is het ook noodzaak om vast te stellen of er mogelijk nog andere slachtoffers zijn
- De ouders/verzorgers van minderjarige leden worden geïnformeerd over de klachtenprocedures en begeleid bij het doen van aangifte bij de politie (indien dit gewenst wordt)
- De secretaris van het crisisteam legt alle activiteiten en stappen die het crisisteam onderneemt vast in een logboek (data, tijden, gesprekken, constatering, conclusies en afspraken)
- Het crisisteam stelt een communicatieplan op met daarin een concept persbericht, een plan over het informeren van ouders/verzorgers van jeugdleden, leden, collega's en de communicatie met het slachtoffer, de ouders/verzorgers van het slachtoffer (als het om een jeugdlid gaat) en de (vermeende) dader. Zover mogelijk wordt er gekozen voor een vast contactpersoon voor de familie van het slachtoffer en het slachtoffer zelf.
- Het crisisteam stelt een ondersteuningsplan op voor het slachtoffer en diens familie en biedt het slachtoffer verschillende hulplijnen aan
- Het crisisteam stelt tevens ondersteuningsplannen op voor andere personeelsleden en vrijwilligers, leden, ouders/verzorgers en de vermeende dader, zoals traumaopvang en een bellijn voor vragen. Hiervoor worden externe deskundigen ingeschakeld van jeugdgezondheidszorg, een vertrouwensarts, de huisarts, slachtofferhulp, vertrouwenspersonen intern en extern, RIAGG, politie, justitie, de sportbond, allochtone hulpverlenende instanties en bestuurs-/ vakorganisaties.

Tip: We raden aan om vertrouwensinspecteurs in te schakelen. Deze professionals zijn gewend om naast de gebruikelijke taken van een inspecteur, advies te geven over aangelegenheden waarbij mogelijk sprake is van seksueel misbruik, mishandeling en seksuele intimidatie. Hun kennis en professionele netwerk is vaak zeer waardevol voor het crisisteam.

Het informeren van de andere personeelsleden en vrijwilligers

Als het crisisteam een voldoende helder beeld heeft over het incident waarover een klacht is binnengekomen, wordt de verdere afwikkeling van de procedure bepaald. Onderdeel daarvan is de vraag hoe en wanneer het personeel wordt geïnformeerd. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met eventueel afwezige personeelsleden. Gezien verhalen al snel een eigen leven gaan leiden, is het belangrijk om dit zo snel mogelijk (doch verantwoord) te doen.

Dit gebeurt meestal via één of meerdere teambijeenkomsten waarop eerst informeren en daarna voorlichten centraal staan. Punten die i.i.g. besproken moeten worden:

- De situatieschets (feitelijk);
- Verdere verloop van het proces;
- Hoe wordt omgegaan met het verdachte personeelslid/vrijwilliger ten tijde van het onderzoek;
- Aandacht voor reactie, vragen en emoties van collega's (inclusief ondersteuningsmogelijkheden);
- Wanneer en hoe leden en ouders van jeugdleden worden geïnformeerd;
- Welke vragen en opmerkingen personeelsleden kunnen verwachten van leden en ouders/verzorgers van jeugdleden;
- Welke vragen en opmerkingen personeelsleden kunnen verwachten van leden;
- Welke vragen en opmerkingen personeelsleden kunnen verwachten van omwonenden;
- Hoe personeelsleden met al die reacties om kunnen gaan;
- Hoe personeelsleden mogelijk andere slachtoffers kunnen signaleren (wat zijn de signalen en wat is dan het protocol);
- Hoe personeelsleden kunnen omgaan met leden en ouders/verzorgers die door eerder opgelopen trauma beïnvloed kunnen worden door dit incident;
- De reactie die personeelsleden geven aan de pers.

Voor coaches en trainers die betrokken zijn bij een lid dat slachtoffer is geworden (of coach/trainer zijn van een lid dat een nauwe relatie heeft met het slachtoffer), is het belangrijk om tijdens de bijeenkomst aandacht te hebben voor de manier waarop zij het lid en diens ouders/verzorgers kunnen ondersteunen. Welk gedrag ze kunnen verwachten en hoe ze om kunnen gaan met de effecten binnen het team.

Tip: We raden aan om extern deskundigen te laten deelnemen aan de overleggen en dezelfde deskundige te consulteren bij het opstellen van het draaiboek voor de bijeenkomst.

Let op: Sommige personeelsleden kennen elkaar al jaren of hebben een diepe band ontwikkeld. Dit betekent dat er een enorm loyaliteitsconflict kan ontstaan. Maar zelf personeelsleden die niet zeer dichtbij het verdachte personeelslid staan kunnen moeite hebben met het verwerken van en vertrouwen op de gegeven informatie. Vaak is dit omdat zij het personeelslid kennen als een vriendelijk en warm persoon en daardoor moeite hebben om te geloven dat het personeelslid ernstig grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond. Het is niet ongebruikelijk dat personeelsleden daardoor tijdelijk verdeeld raken of zelf geagiteerd zijn omdat ze in tweestrijd komen te staan. Benadruk in ieder geval het belang van veiligheid en geborgenheid voor de leden op sportclub en geef weer wat er van hen wordt verwacht om het sociale klimaat te beschermen en/of herstellen.

Het informeren van ouders/verzorgers van jeugdleden

Het crisisteam formuleert in het communicatieplan een plan om de ouders/verzorgers van jeugdleden te informeren. Dit plan wordt opgesteld in overleg met de ouders van het slachtoffer en eventuele hulpinstanties.

Het plan om de ouders/verzorgers te informeren wordt tijdens de teambijeenkomst gedeeld en besproken met de personeelsleden.

Het communicatieplan gericht op ouders/verzorgers van jeugdleden moet in ieder geval bevatten:

- Hoe de ouders/verzorger worden geïnformeerd die bij het slachtoffer in het team zitten
- Hoe overige ouders/verzorgers geïnformeerd worden
- Wanneer de ouders/verzorgers worden geïnformeerd waarvan een kind bij het slachtoffer in het team zitten
- Wanneer overige ouders/verzorgers worden geïnformeerd
- Door wie alle ouders/verzorgers worden geïnformeerd
- Op welke wijze ouders en verzorgers worden uitgenodigd voor de informatiebijeenkomst
- Welke hulpverlening aanwezig zal zijn tijdens de informatieavond en op welke manier deze hulpverlening zal worden aangeboden
- Een draaiboek voor de informatieavond voor ouders/verzorgers (inclusief taken en verantwoordelijkheden per personeelslid) en agenda (hou het informeren kort en krachtig)
- Waar ouders/verzorgers met vragen of zorgen terecht kunnen
- Welk advies ouders/verzorgers meekrijgen over de ondersteuning van hun kinderen
- De inrichting van een bellijn (inclusief de bemanning)

Direct betrokken ouders worden persoonlijk geïnformeerd, tijdens deze gesprekken is het belangrijk om ruimte te maken voor alle vragen en opmerkingen.

Informeer de ouders/verzorgers van het slachtoffer over geplande informatiebijeenkomsten voor andere ouders/verzorgers en bespreek welke informatie wel/niet wordt verstrekt eventueel met inachtneming van de wensen m.b.t. anonimiteit.

Let op: Stem met de politie af welke informatie wel en welke informatie niet kan worden gedeeld. Leg aan personeelsleden, ouders/verzorgers uit waarom bepaalde informatie niet gedeeld kan worden.

Het informeren van leden

Het crisisteam formuleert in het communicatieplan ook een plan om leden te informeren als dit gepast en noodzakelijk wordt geacht. Dit plan wordt opgesteld in overleg met de ouders van het slachtoffer of met eventuele hulpinstanties en de inhoud wordt afgestemd op de leeftijd van de leden.

Het plan om de leden te informeren wordt tijdens de teambijeenkomst gedeeld en besproken met de personeelsleden en tijdens de informatiebijeenkomst voor ouders en verzorgers van leden.

Het communicatieplan gericht op leden moet in ieder geval bevatten:

- Hoe de leden worden geïnformeerd die bij het slachtoffer in het team zitten
- Hoe overige leden geïnformeerd worden (op basis van leeftijd)
- Wanneer de leden worden geïnformeerd die bij het slachtoffer in het team zitten
- Wanneer overige leden worden geïnformeerd
- Door wie alle leden worden geïnformeerd
- Welke hulpverlening aanwezig zal zijn voor de leden en op welke manier deze hulpverlening zal worden aangeboden
- Waar leden met vragen of zorgen terecht kunnen

Protocol bij overlijden van leden, vrijwilligers en personeelsleden

Net als geboorte en groei, zijn ziekte en dood een onoverkomelijk onderdeel van het leven. Dit betekent dat het onvermijdelijk is dat onze leden, personeelsleden en de mensen om hen heen, te maken krijgen met verlies en rouw. Hoewel iedereen anders reageert op het nieuws en behoeften per individu kunnen verschillen, is het belangrijk dat we oog hebben en houden voor elkaar. Om houvast te bieden hebben we een protocol opgesteld waarin staat aangegeven hoe kan worden omgegaan met dergelijke situaties:

Een (jeugd)lid krijgt te maken met een ziek gezinslid of een overlijden in de eigen omgeving:

Voor de begeleiding van leden hebben wij rouwkoffers ontwikkeld die op verschillende locaties in sportclub liggen. In deze koffers zitten alle materialen en informatiestukken die een coach, trainer of personeelslid kan inzetten om een lid te begeleiden in dergelijke situaties. Denk aan boekjes over de dood, over afscheid nemen en over omgaan met verdriet en oefeningen voor het lid die helpen bij het verwerken van verdriet. In de koffer zijn ook een aantal materialen nodig die gebruikt kunnen worden om het thema te bespreken in het team. Aan de andere kant vinden de meeste leden het ook prettig om zich bezig te houden met de “gewone dagelijkse dingen” als een warming up of een wedstrijd tactiek. Het is dan ook aan de coach en trainer om signalen op te pikken en het programma af te stemmen op de behoefte van het lid.

Let op: soms onderdrukt een lid de eigen gevoelens. Daardoor kunnen het verdriet, de boosheid of de angst pas later naar boven komen. Leden die zich in eerste instantie goed staande lijken te houden, kunnen na een tijdje alsnog ineens “klappen”. Het is daarom altijd belangrijk om leden vanaf dag één begeleiding te bieden en hen te blijven observeren. Aan de andere kant vinden de meeste leden het ook prettig om weer aan de slag te gaan met de gewone dagelijkse gang van zaken, zoals de eigen speltechniek e.d. Soms kan het nodig zijn een extern deskundige in te schakelen.

De inhoud van de rouwkoffers worden elk jaar door het bestuur en het externe ondersteuningsteam geëvalueerd en de materialen worden bijgevuld.

Tip: Een adviesdocument over de inhoud van de rouwkoffer staat in de All-in bibliotheek

Bij het overlijden van een vast lid, een vrijwilliger of personeelslid:

Als een vertrouwd gezicht verdwijnt van sportclub door een overlijden, raakt dit bericht het hart van de sportclub. Dat betekent direct ook dat het extra belangrijk is om zorgvuldig en respectvol met het verlies om te gaan.

We hebben er als sportclub voor gekozen om een rouwteam te formeren dat bij elkaar komt als er sprake is van een verlies. Dit rouwteam is verantwoordelijk voor het opzetten en begeleiden van alle activiteiten die in teken staan van de rouwverwerking en nazorg voor familieleden. Het rouwteam bestaat uit: *(de directeur/sportclubleiding, de coach van een lid -als de overledene een lid was of een directe collega van de overledene, de zorgcoördinator en een externe professional, bijvoorbeeld een verlies- of rouwcoach).*

Taken van het rouwteam:

Samen met elkaar is het rouwteam verantwoordelijk voor:

- Het contact voeren met de ouders/verzorgers of andere intimi
- Het verzamelen van de nodige informatie over het overlijden, de behoeften van de familie etc.
- Het informeren van personeelsleden
- Het opvangen en begeleiden van leden en collega's
- Het vaststellen van de behoeften en voorkeuren van de familie van de overledene en begeleiden van rouwbezoek en uitvaart
- De uitvoering van de administratieve handelingen die nodig zijn
- Het organiseren van verschillende rouwverwerkingsactiviteiten
- Het evalueren van het proces en het bijstellen van dit protocol

Tip: Wijs één van de teamleden aan als eindverantwoordelijke om ervoor te zorgen dat het proces wordt gewaarborgd.

Stappenplan rouwbegeleiding na overlijden van een lid, vrijwilliger of personeelslid

Zodra een bericht van overlijden de sportclub bereikt, treedt dit protocol in werking en kan het rouwteam, met behulp van onderstaand stappenplan, het gehele proces begeleiden:

- Degene die het bericht van overlijden ontvangt, biedt de eerste ondersteuning aan de melder en betrokkenen. De emoties staan hierbij centraal.
- Degene die het bericht ontvangt, brengt de (directeur/sportclubleiding) op de hoogte en geeft informatie over de omstandigheden rondom het overlijden.
- De (directeur/sportclubleiding) stelt het rouwteam samen en belegt zo spoedig mogelijk een vergadering om samen een draaiboek op te stellen.
- De (directeur/sportclubleiding) verzamelt zo nodig informatie over de omstandigheden waaronder het overlijden heeft plaatsgevonden en verifieert direct of de informatie klopt als deze niet van familie of intimi van de overledene komt. Een persoonlijk gesprek om afspraken te maken over het afscheid volgt pas later (meestal op dag 3).
- Het rouwteam stelt een lijst op met personen die geïnformeerd moeten worden over het overlijden. Denk bijvoorbeeld aan: Personeelsleden, de teamgenoten van het lid -of het team van de coach/trainer-, familieleden zoals broers of zusjes, neven en nichten die op de sportclub zitten, vrienden en vriendinnen van het overleden lid die in andere teams zitten – ander medeleden, ouders en verzorgers van jeugdleden, het sportclubbestuur en eventuele samenwerkingspartners en (betrokken) hulpinstanties.
- Per persoon of doelgroep stelt het rouwteam vast wie hen informeert, op welke wijze dit gebeurt en wanneer zij geïnformeerd worden.
- Zet ondersteuning op voor de coaches en trainers die in gesprek gaan met leden en stel vast hoe deze ondersteuning zal worden aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan extra trainers of flexibele ondersteuners die ervoor zorgen dat één op één gesprekken mogelijk zijn. Geef de coaches en trainers later advies over hoe ze de leden kunnen informeren over de uitvaart en bijbehorende gewoontes en verwachtingen.
- Richt een ruimte in waar leden en personeelsleden naar toe kunnen als ze overstuur zijn of gewoon even willen kletsen over hun gevoelens.
- Het rouwteam stelt een programma op voor de aankomende dagen zodat de leden en personeelsleden weten hoe de aankomende dagen eruit komen te zien. Kijk daarbij ook kritisch naar eventuele activiteiten die de sportclub op korte termijn organiseert en stel vast of deze activiteiten moeten worden verplaatst, geannuleerd of aangepast.

- Per persoon of doelgroep stelt het rouwteam vast wie hen informeert, op welke wijze dit gebeurt en wanneer zij geïnformeerd worden.
- Zet ondersteuning op voor de coaches en trainers die in gesprek gaan met leden en stel vast hoe deze ondersteuning zal worden aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan extra trainers of flexibele ondersteuners die ervoor zorgen dat één op één gesprekken mogelijk zijn. Geef de coaches en trainers later advies over hoe ze de leden kunnen informeren over de uitvaart en bijbehorende gewoontes en verwachtingen.
- Richt een ruimte in waar leden en personeelsleden naar toe kunnen als ze overstuur zijn of gewoon even willen kletsen over hun gevoelens.
- Het rouwteam stelt een programma op voor de aankomende dagen zodat de leden en personeelsleden weten hoe de aankomende dagen eruit komen te zien. Kijk daarbij ook kritisch naar eventuele activiteiten die de sportclub op korte termijn organiseert en stel vast of deze activiteiten moeten worden verplaatst, geannuleerd of aangepast.
- Richt daarnaast een herinneringsplek in op de sportclub waar leden en personeelsleden foto's, bloemen, knuffels, berichten of andere gedenksymbolen kunnen neerleggen. Zorg voor één of meer mooie foto's voor op de herinneringsplek. Als de overledene een coach/trainer of lid is, ga dan in gesprek met het team over hoe zij de overledene willen herdenken.
- Regel zo nodig een afscheidsdienst voor op sportclub, vraag hiervoor wel altijd toestemming van de nabestaanden en geef hen ruimte om vorm te geven aan het afscheid
- Faciliteer rouwkaarten in de sportclub en lever deze kaarten af (of verstuur de kaarten) bij de nabestaanden. Voeg er zelf nog een symbool van medeleven aan toe (knuffel, bloemen of iets anders persoonlijk). Houd hierbij altijd rekening met de achtergrond van het lid of het personeelslid (religieus en/of cultureel).
- Bespreek met de nabestaanden of er ruimte is voor leden om afscheid te nemen en hoe zij dit vorm willen geven.
- Laat de trainers en coaches, na overleg van het rouwteam met de nabestaanden, met de leden een bijdrage leveren voor de dienst(en): teksten, tekstboekjes maken, muziek maken, bloemen dragen, enzovoort.
- Stel een nazorg plan op voor de nabestaanden, leden en personeelsleden die het moeilijk hebben en individuele begeleiding nodig hebben.
- Handel de nodige administratie af en retourneer eventuele sporeigendommen als dit van toepassing is.

Let op: Blijf letten op signalen van leden die het moeilijk hebben. Sommige leden stellen hun rouw uit en omarmen pas maanden later hun verdriet. Dit geldt in het bijzonder voor risicokinderen, bijvoorbeeld leden die al eerder een persoonlijk verlies hebben geleden.

Stappenplan rouwbegeleiding na een ernstig/dodelijk ongeval op of nabij sportclub:

Zodra een bericht van overlijden de sportclub bereikt, treedt dit protocol in werking en kan het rouwteam, met behulp van onderstaand stappenplan, het gehele proces begeleiden:

- Degene die het bericht van overlijden ontvangt, biedt de eerste ondersteuning aan de melder en betrokkenen.
- Degene die het bericht ontvangt, brengt de (directeur/sportclubleiding) op de hoogte en geeft informatie over de omstandigheden rondom het overlijden.
- De (directeur/sportclubleiding) stelt het rouwteam samen en belegt zo spoedig mogelijk een vergadering
- De (directeur/sportclubleiding) verzamelt zo nodig informatie over de omstandigheden waaronder het overlijden heeft plaatsgevonden en verifieert direct of de informatie klopt als deze niet van familie of intimi van de overledene komt. Een persoonlijk gesprek om afspraken te maken over het afscheid volgt pas later (meestal op dag 3).
- Bij een ongeval waar leden of personeelsleden getuige van zijn geweest, zorgt de (directeur/sportclubleiding) ervoor dat zij weg worden gehaald bij de plaats van het ongeval en worden opgevangen in de sportclub.
- De (directeur/sportclubleiding) zoekt contact met de familieleden/nabestaanden (in samenwerking met de hulpdiensten).
- Het rouwteam stelt een lijst op met personen die geïnformeerd moeten worden over het overlijden. Denk bijvoorbeeld aan: Personeelsleden, het team van het lid - familieleden zoals broers of zusjes, neven en nichten die op sportclub zitten, vrienden en vriendinnen van het overleden lid die in andere teams zitten, andere leden, ouders en verzorgers van jeugdleden, het sportclubbestuur en eventuele samenwerkingspartners en (betrokken) hulpinstanties.
- Per persoon of doelgroep stelt het rouwteam vast wie hen informeert, op welke wijze dit gebeurt en wanneer zij geïnformeerd worden.
- Zet ondersteuning op voor de coaches/trainers die in gesprek gaan met leden en stel vast hoe deze ondersteuning zal worden aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan extra trainers of flexibele ondersteuners die ervoor zorgen dat één op één gesprekken mogelijk zijn. Geef de trainers en coaches later advies over hoe ze de leden kunnen informeren over de uitvaart en bijbehorende gewoontes en verwachtingen.
- Richt een ruimte in waar leden en personeelsleden naar toe kunnen als ze overstuur zijn of gewoon even willen kletsen over hun gevoel

- Het rouwteam stelt een programma op voor de aankomende dagen zodat de leden en personeelsleden weten hoe de aankomende dagen eruit komen te zien. Kijk daarbij ook kritisch naar eventuele activiteiten die de sportclub op korte termijn organiseert en stel vast of deze activiteiten moeten worden verplaatst, geannuleerd of aangepast.
- Richt daarnaast een herinneringsplek in op de sportclub waar leden en personeelsleden foto's, bloemen, knuffels, berichten of andere gedenksymbolen kunnen neerleggen. Zorg voor één of meer mooie foto's voor op de herinneringsplek. Als de overledene een coach/trainer of lid is, ga dan in gesprek met het team over hoe zij de overledene willen herdenken.
- Regel zo nodig een afscheidsdienst voor op sportclub, vraag hiervoor wel altijd toestemming van de nabestaanden en geef hen ruimte om vorm te geven aan het afscheid
- Faciliteer rouwkaarten in de sportclub en lever deze kaarten af (of verstuur de kaarten) bij de nabestaanden. Voeg er zelf nog een symbool van medeleven aan toe (knuffel, bloemen of iets anders persoonlijk). Houd hierbij altijd rekening met de achtergrond van het lid of het personeelslid (religieus en/of cultureel).
- Bespreek met de nabestaanden of er ruimte is voor leden om afscheid te nemen en hoe zij dit vorm willen geven.
- Laat de coaches en trainers, na overleg van het rouwteam met de nabestaanden, met de leden een bijdrage leveren voor de dienst(en): teksten, tekstboekjes maken, muziek maken, bloemen dragen, enzovoort.
- Stel een nazorg plan op voor de nabestaanden, leden en personeelsleden die het moeilijk hebben en individuele begeleiding nodig hebben.
- Verzamel alle eigendommen van het lid of het personeelslid die op sportclub aanwezig zijn in een mooie doos of kist en lever deze spullen in bij de nabestaanden.
- Handel de nodige administratie af en retourneer eventuele klassenbijdragen als dit van toepassing is.

Let op: Blijf letten op signalen van leden die het moeilijk hebben. Sommige leden stellen hun rouw uit en omarmen pas maanden later hun verdriet. Dit geldt in het bijzonder voor risicokinderen, bijvoorbeeld leden die al eerder een persoonlijk verlies hebben geleden.

Informereren van ouders/verzorgers over het overlijden en de rouwbegeleiding op sportclub:

Het rouwteam stelt altijd een brief op voor alle ouders/verzorgers van de jeugdleden op sportclub. In deze brief wordt informatie gegeven over het overlijden, de roosteraanpassingen, de ondersteuningsmogelijkheden voor leden en de bijbehorende contactpersonen, de regels omtrent aanwezigheid, informatie over rouwprocessen bij kinderen en wat zij daarin tegen kunnen komen als ouder/verzorger en tot slot informatie over de afscheidsmogelijkheden.

Herdenken van een overleden jeugdlid

Als een jeugdlid overleden is, kan de plek van het kind opeens ontzettend leeg voelen. We kunnen dan de neiging hebben om een kluisje/locker of stoel snel op te bergen. Dit gevoel is heel normaal maar geef leden de tijd om met het gemis om te gaan. Rond pas aan het einde van het sportclubjaar de rouw af met de leden uit het team van de overledene.

Creëer daarnaast een herdenkingsplek voor het overleden lid, waar leden altijd zo naar toe kunnen maar leer de leden ook dat het leven weer doorgaat. Hierbij kunnen trainers en coaches helpen door de dag na de uitvaart of rouwdienst op de sportclub weer te starten met het reguliere programma.

Met behulp van verschillende activiteiten uit de rouwkoffer, kunnen de leden hun gevoelens een plek geven en het verlies verwerken. Voor jonge leden geldt dat dit vaak vooral gebeurt met behulp van kleien, tekenen, schilderen en rollenspellen. Voor oudere leden zijn schrijfoopdrachten en open gesprekken heel nuttig, bijvoorbeeld door ruimte te maken om herinneringen met elkaar te delen.

Inclusief taalgebruik

De Nederlandse taal is een uiting van de geschiedenis, geografie en tijd. De taal toont opvattingen van de dominante machtsgroep die, in de beschrijving van 'de ander', vaak een oordeel meegeeft. Woorden hebben ook een groot effect op de cultuur op de sportclub. Door gebruik te maken van inclusieve taal laten we zien hoe belangrijk we dat effect vinden. Inclusief taalgebruik betekent dat we geen woorden willen gebruiken die stereotypen onderschrijven of negatieve verwachtingen creëren.

Bij alle communicatiestukken denken we na over ons woordgebruik en passen we teksten waar nodig aan. Ook oude stukken worden tijdens evaluaties gecontroleerd op inclusief taalgebruik. Het kan dus zijn dat een beleidsstuk van een paar jaar geleden over een jaar (of twee) flink geüpdatet wordt.

Genderneutraal woordgebruik

Een voorbeeld van inclusief taalgebruik is het streven naar gender-neutrale communicatie. De Nederlandse taal kent (nog) geen officiële aanspreekvorm voor non-binaire en/of genderqueer en genderfluïde personen. Met woorden als 'beste dames en heren' sluiten we sporters die zich daarin niet herkennen (onbewust) uit. We kiezen als sportclub zoveel mogelijk voor aanspreekvormen waar iedereen zich in kan vinden en voor het gebruik van neutrale benamingen voor beroepen, zowel intern als in onze communicatie naar buiten. Als het gaat om inschrijfformulieren denken we bewuster na over de diverse gezinssamenstellingen die mogelijk zijn.

Geen gebruik van stereotyperingen of generalisaties

We willen het gebruik van stereotyperingen en validisme vermijden. Vrouwen willen niet altijd kinderen, homoseksuelen mannen zijn niet altijd dol op make-up, meisjes houden niet altijd van ballet of van jurken en iemand heeft een beperking, maar is niet beperkt. We vieren op onze sportclub de uniciteit en intersectionaliteit van iedereen!

Oog voor visuele beperkingen en meertaligen

We houden in onze communicatie rekening met verschillende behoeften van leden, ouders/verzorgers, personeelsleden, vrijwilligers en bezoekers. Dit betekent dat we niet alleen zorgen dat alle belangrijke informatie beschikbaar is in het Nederlands maar ook dat iemand met een visuele beperking of iemand die onze taal (nog) niet machtig is, in staat is om alle belangrijke informatie tot zich te nemen.

Tip: Stel iemand aan die alle administratieve processen mondeling kan uitleggen en kan helpen bij het invullen ervan. Gebruik bij voorkeur de mogelijkheid om de belangrijkste informatie op de website te lezen in bijvoorbeeld het Engels en maak verder gebruik van een sociaal netwerk waarin verschillende talen vertegenwoordigd worden om anderstaligen te helpen de informatie tot zich te nemen. Voeg zo mogelijk filmpjes toe aan de website waarin je belangrijke zaken uitlegt voor mensen die niet of laag geletterd zijn of een communicatiestoornis hebben.

Begrijpelijke taal

Zelfs in de sport zijn we stiekem best wel goed in het gebruiken van vaktaal. Dit is voor veel mensen die niet uit het vak komen, of net instromen lastig te volgen. Daarom hebben wij ervoor gekozen om alle communicatie zoveel mogelijk te schrijven in begrijpelijke taal. Ons streven is om alle informatie zo toegankelijk mogelijk te maken voor iedereen.

Oog voor ieders genderidentiteit

Voor leden, ouders/verzorgers, vrijwilligers en personeelsleden is het fijn als in de administratie de juiste voornaam en aanspreekvorm wordt gebruikt, in plaats van de voornaam die ooit op het geboortebewijs stond (of daar nog op staat). Daarnaast vermijden wij het gebruik van taal (in woord en schrift) die vooroordelen rondom gedrag en uiterlijk op basis van gender kunnen versterken.

Aandacht voor de juiste uitspraak van namen en het omarmen van de talen van onze leden en personeelsleden

We vinden het belangrijk dat de namen van onze leden, hun ouders/verzorgers en onze personeelsleden goed worden uitgesproken. Voor namen van leden onze vrijwilligers, en personeelsleden die vaker geconfronteerd zijn met een foutieve uitspraak van hun naam, kunnen we daarom een veld toevoegen met de fonetische uitspraak ervan in onze administratie. Wel zo prettig, je naam is immers een onderdeel van je identiteit.

Naast het Nederlands worden alle talen die onze leden, hun ouders/verzorgers, vrijwilligers en onze personeelsleden spreken door ons op sportclub en in het team omarmt, we streven ernaar om een echt taalvriendelijke sportclub zijn.

Vragen naar de voorkeur voor IFL of PFL

Als sportclub zijn wij ons ervan bewust dat er twee aanspreekvormen zijn om bijvoorbeeld een neurodivergente sporter of sporter met een beperking of stoornis aan te spreken. Namelijk de 'Identity-first-language' (IFL) of 'person-first-language' (PFL). Voorbeelden van IFL zijn: Autist, autistisch, of ADHD'er, waarbij de (in dit voorbeeld) neurologie gezien wordt als belangrijk onderdeel van de identiteit en daarom wordt genoemd voor de persoonsaanduiding of daarin geïntegreerd is. Bij PFL is dit precies omgekeerd, we benoemen eerst de persoon en dan pas het stukje identiteit omdat de identiteit van iemand veelomvattend is.

Veel volwassenen hebben een voorkeur voor IFL en ervaren PFL soms als betuttelend of onbedoeld kleinerend. Ouders/verzorgers van jonge jeugdsporters hebben vaak een voorkeur voor PFL omdat ze de gehele identiteit van hun kind centraal willen stellen. Uiteindelijk hebben de persoonlijke levensloop en de omgeving van de sporter invloed op hun eigen voorkeur. Het is daarom belangrijk om te vragen welke aanspreekvorm de voorkeur van de sporter heeft zodat we de wijze waarop we hen aanspreken daar vervolgens op aan kunnen passen.

Een van de belangrijkste dingen die we als sportclub kunnen doen om de sociale veiligheid voor bijvoorbeeld neurodivergente sporters bij ons te vergroten, is door concrete actie ondernemen, wanneer een belangrijk deel van hun identiteit gebruikt wordt als negatief scheldwoord door anderen.

Actief uitdragen van sociale normen, zoals het ons uitspreken tegen uitsluiting

Als (subtiele) vormen van uitsluiting niet ontmoedigd en aangekaart worden, dan wordt dit gedrag stilzwijgend aangemoedigd. Deze stilzwijgende aanmoediging leidt tot een sociale omgeving waarin grensoverschrijdend gedrag wordt gestimuleerd in plaats van een veilig sociaal klimaat waarin iedereen zich thuis voelt. Het is belangrijk dat we ons allemaal vrij voelen om ons uit te spreken. We zetten ons als sportclub in om onze sociale normen actief uit te dragen. Dit houdt in dat;

- Iedereen bij ons op de club weet bij wie ze terecht kunnen als iets niet goed gaat of als een subtiele vorm van uitsluiting niet wordt opgelost.
- We richtlijnen hebben die ons sociale klimaat beschermen, al deze richtlijnen liggen besloten in het integraal veiligheidsbeleidsplan.
- Dat we hard werken aan een klimaat waarin we elkaar kunnen aanspreken op wat we zien gebeuren en we altijd uitgaan van de goede intenties van een ander.

Dat we onze leden, coaches, trainers en werknemers leren hoe ze zich met compassie voor de ander kunnen uitspreken maar ook hoe we feedback kunnen ontvangen. Dit is extra belangrijk omdat het oefening kost om niet defensief te reageren als we (vaak onbedoeld) iemand hebben uitgesloten maar te kunnen luisteren met aandacht naar de boodschap van de ander. Dit doen we met behulp van workshops en oefeningen. Dat we heel bewust kiezen voor diversiteit in ons beeldmateriaal waarin iedereen wordt vertegenwoordigd op een positieve wijze, bijvoorbeeld door ook sporters te tonen die gebruikmaken van hulpmiddelen bij het sporten, genderfluïde zijn of door een jeugdsporter met twee vaders in plaats van altijd vader/moeder bij het een ouder-kind wedstrijd in de schijnwerpers te zetten.

Hierbij houden we rekening met de volgende punten:

- *Subtiele vormen van uitsluiting vinden overal plaats*

Waar mensen nauw met elkaar samen werken en sporten, waar grenzen van comfort worden opgezocht en waar teams divers in samenstelling zijn, hoe hard ze ook werken aan een inclusief klimaat, zullen er subtiele vormen van uitsluiting plaatsvinden.

- *We maken allemaal fouten en onze fouten helpen ons groeien*

Het is menselijk om soms onbedoeld iemand subtiel uit te sluiten. Dit is echter géén vrijbrief om anderen op dezelfde manier uit te blijven sluiten zonder vervolgens van een situatie te leren en de schade te herstellen. Het aankaarten en doorbreken van subtiele vormen van uitsluiting is een gezond onderdeel van een inclusieve en sociaal veilige cultuur.

Tip: Hou er rekening mee dat op het moment dat je het aanspreken op subtiele vormen van uitsluiting introduceert en actief gaat uitdragen, leden en werknemers deze vormen van uitsluiting overal zullen gaan zien. Deze startperiode vraagt om een zachte aanpak en een goed voorbeeld. Toon als leiderschap warmte, vriendelijkheid en toegankelijkheid. Biedt iedereen het vertrouwen door te laten zien dat subtiele vormen van uitsluiting worden geadresseerd. Na een aanpassingsperiode, zal er een klimaat ontstaan van respect, zorg voor elkaar en een gevoel van saamhorigheid.

Naast inclusief taalgebruik en een sociaal veilige en inclusieve cultuur op de sportclub zijn er ook praktische zaken die ervoor zorgen dat iedereen zich thuis voelt op de club. In de volgende bijlagen beschrijven we een aantal belangrijke algemene voorzieningen/faciliteiten die clubs kunnen bieden voor specifieke subdoelgroepen.

Hier hoort wel een belangrijke kanttekening bij: Wat iemand nodig heeft om veilig te zijn en zich veilig te voelen, is voor iedereen anders. We kunnen dan ook niet vaak genoeg benadrukken dat de dialoog je meest waardevolle tool is. Ga altijd in gesprek!

Zorg er in ieder geval voor dat alle sporters in je club actief worden betrokken en opgenomen worden in de standaard processen, ook bij evenementen. Want hoe kan iemand zich welkom voelen als ze geen volwaardig deel uitmaken van de sportervaring?

Is er een G-team nodig omdat participatie voor een aantal sporters in de reguliere teams echt niet mogelijk blijkt? Zorg er dan in ieder geval voor dat het G-team, net als ieder ander team, ook onderdeel is van evenementen, toernooien en tussen en zo mogelijk met de andere reguliere teams traint.

Voor meer informatie, het toetsen van de eigen faciliteiten of advies op maat kunnen sportclubs terecht bij Stichting All-in.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor LHBTQ+ sporters

Voorzieningen op de eigen sportclub

Voorzie alle kleedruimtes van privéhokjes om je om te kleden, privédoucheruimtes en af te sluiten toiletten zodat sporters zich kunnen terugtrekken. Met behulp van deze faciliteiten blijven sporters verbonden met hun team zonder dat hun genderidentiteit onder druk komt te staan. Deze voorziening is overigens niet alleen prettig voor bijvoorbeeld trans sporters maar ook voor sporters die zich onzeker of onprettig voelen bij het tonen van hun lichaam, iets wat bijvoorbeeld een gevolg kan zijn van pestgedrag of trauma.

Kledingvoorschriften

Maak het mogelijk voor spelers om uit een kledingmenu de kleding te kiezen die aansluit bij hun identiteit en genderexpressie.

Het registratiesysteem voor de sporter

Biedt sporters de mogelijkheid om in het systeem hun eigen genderidentiteit weer te geven, dit kan door op alle formulieren de mogelijkheid te bieden om niet alleen m/v maar ook x aan te geven. Maak het daarnaast mogelijk om de eigen naam en voornaamwoorden in te vullen. Dus Hij/Hem, Zij/Haar, Hen/Hun, Die/Diens, Ze/Hun. Het invullen van meerdere opties dient daarbij mogelijk te zijn. Beperk deze registratie voor iedereen bij wie seksregistratie (m/v/x) onnodig is of kies ervoor om dan enkel de aanspreekvorm te registreren, afhankelijk van functie die de registratie heeft.

Geef sporters tevens de ruimte om deel te nemen aan competities die aansluiten bij hun genderidentiteit.

Gemengde teams

We raden aan om bij sporters onder de 12 te werken met volledig gemengde teams en geen onderscheid te maken op basis van sekse. Daarnaast is het zeker ook helpend om na deze periode een derde mogelijkheid te bieden aan sporters, zodat (jong)volwassen sporters die non-binair of intersekse zijn ook na deze periode in een gemengde categorie kunnen blijven spelen en gemengde teams die heel gelukkig zijn met elkaar de vrijheid hebben om hun eigen team in stand te houden.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Als club is het belangrijk om stil te staan bij de veiligheid van alle sporters naar internationale bestemmingen. Zo is het zijn van Lesbisch, Biseksueel, Transgender of Homoseksueel nog steeds strafbaar in ruim 70 landen, in een aantal van deze landen staat hier zelfs de doodstraf op. Zorg ervoor dat iedereen zich veilig voelt op reis en maak de lokale situatie bespreekbaar met sporters.

Voor trans sporters, is het belangrijk om je als club in te zetten voor goede faciliteiten op de locatie. Denk hierbij aan passende en veilige omkleed,-, douche,- en wc faciliteiten. Deze aanvraag moet altijd anoniem gedaan worden, het is belangrijk om de privacy van de sporter te beschermen.

Bij slaapverblijven is het bovendien belangrijk dat sporters worden ingedeeld op een kamer die past bij de eigen genderidentiteit en waar nodig is het waardevol om voor elke sporter extra privacy te faciliteren als dit nodig is.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor sporters met een beperkte mobiliteit

Bereikbaarheid van de sportlocatie

Het is belangrijk dat de sportlocatie goed bereikbaar is voor sporters met een beperkte mobiliteit. Denk aan het bieden van parkeerplek nabij de ingang van de locatie (ongeveer 20% van alle parkeergelegenheid zou gereserveerd moeten worden voor minder validen), een brede toegangsweg, zitplekken op de route naar de locatie toe, stalling en oplaadpunten voor bijvoorbeeld scootmobielen, een goede toegankelijkheid van eventuele parkeerautomaten (kan iemand in een rolstoel ook bij de automaat?) en door gebruik te maken van stroeve materialen op de grond.

Voorzieningen op de eigen sportclub

Het is belangrijk dat sporters met een beperkte mobiliteit zich welkom voelen bij de club en dat ze bemerken dat de club bereid is om aanpassingen te doen zodat alle sporters volwaardig kunnen deelnemen aan de activiteiten op de club. Sporters met een beperkte mobiliteit willen zonder hulp van ouders of verzorgers mee kunnen doen en zich kunnen bewegen op en rondom de club. Zorg er daarom bijvoorbeeld voor dat alle ruimtes van de sport locatie voorzien zijn van zitplekken en rolstoelplekken. Let daarnaast goed op dat elke ruimte toegankelijk is voor mensen die minder mobiel zijn of gebruik maken van bijvoorbeeld een rolstoel. Denk hierbij ook aan de toegankelijkheid van wc's, douches, gangen, paden, de kantine of het clubhuis en tribunes.

- Dit kan door drempels weg te halen of door oprijhellingen over drempels heen te leggen
- Een lift aan te brengen als er sprake is van verschillende verdiepingen
- Zo nodig een rolstoel beschikbaar te stellen bij de ingang van de sportaccommodatie voor sporters en toeschouwers die slecht ter been zijn
- Gebruik te maken van stroeve vloerafwerking of -bedekking
- Het is belangrijk dat deurposten tenminste 90 centimeter breed zijn om ervoor te zorgen dat een rolstoel er goed doorheen kan
- Dat ruimtes zoals de douche en wc voorzien zijn van voldoende ruimte en hulpmiddelen zodat personen met een verminderde mobiliteit er gebruik van kunnen maken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ruimte van een inloofdouche (minimaal 2 meter bij 2 meter), het bieden van een douchezitje, de mogelijkheid te bieden voor liggende verzorging, de plaatsing van lichtschakelaars op een goede hoogte en het faciliteren van een aangepaste wasbak en toilet.

- Erop te letten dat deuren en hekwerken licht zijn en daarmee ook makkelijk te openen zijn voor mensen met een verminderde arm- of handfunctie of kracht (bij voorkeur automatisch te bedienen)
- Hoeken afgerond zijn en muren glad zodat men bij eventuele evenwichtsproblemen zich niet verwond
- Ervoor te zorgen dat eventuele roosters smalle sleuven hebben waar bijvoorbeeld wandelstokken niet in vast komen te zitten en mensen niet snel over zullen struikelen.
- Bij verbouwingen, herbouw of nieuwbouw een gespecialiseerde adviseur in te schakelen (bijv. ongehinderd of pbtconsult).

De vereisten voor de faciliteiten die nodig zijn in noodsituaties zijn in het basisplan uitvoerig beschreven en worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Eigenlijk gelden bovenstaande punten gelijkend voor locaties die worden bezocht. Restaurants, hotels, sportlocaties en musea kunnen worden ingelicht over de beperkte mobiliteit van de sporter en gevraagd worden of zij (kunnen) voldoen aan de mate van comfort die de sporter verdient. Als dit niet het geval is, moet worden gekeken of er uitgeweken kan worden naar een alternatieve locatie.

Daarbij is het ook goed om stil te staan bij de reis zelf. In dit geval is dat per sporter zo specifiek dat het onmogelijk is om hier generalistische uitspraken over te doen. Wel mag gezegd worden dat het voor de sporter fijn is om zoveel mogelijk mee te kunnen in het reisproces van het team. Kijk dus altijd naar de mogelijkheden om de participatie van een sporter met beperkte mobiliteit zo groot mogelijk te maken

Beschikbaar stellen van hulpmiddelen voor participatie in de sport zelf

Lichamelijke beperkingen of pijn tijdens het sporten kunnen het plezier in bewegen in de weg staan. Welke sport het beste past bij iemand met een beperkte mobiliteit is geheel afhankelijk van de specifieke situatie en kan het beste besproken worden met de fysiotherapeut, ergotherapeut, de behandelend arts of het revalidatiecentrum. Als eenmaal is vastgesteld welke sporten er het beste aansluiten bij de mogelijkheden en wensen, is het ook nog belangrijk dat het aanbod op de sportclub kan worden afgestemd op de wensen en behoeften van de sporter.

Er zijn verschillende hulpmiddelen die sporters met een beperkte mobiliteit kunnen ondersteunen. Meestal weet de sporter of diens ouders/verzorgers al goed wat nodig is om deel te kunnen nemen aan een sport en kunnen deze middelen via de gemeente worden aangevraagd. In andere gevallen zijn er organisaties met expertise op mobiliteit en techniek die kunnen meedenken. Belangrijk is dat de sportclub behulpzaam wil zijn bij het begeleiden van aanvragen en het aanbieden van aanpassingen zodat sporters zoveel mogelijk kunnen participeren in het reguliere aanbod van de sportclub.

Hulpmiddelen voor sporters met een beperkte mobiliteit zijn bijvoorbeeld:

- Een prothese
- Een orthese
- Sportrolstoel en rolstoelhandschoenen
- Het hanteren van korte speelintervallen zodat spelers voldoende rust kunnen inbouwen
- Running frames, voetbalframes of schaatsframes
- Aangepaste fiets (bijv. handbikes)
- Een zwembadlift

Let op: hierbij is het gebruik van een hulpmiddel ook belangrijk om te begeleiden om pijn en ongemak te voorkomen.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor neurodivergente sporters

Neurodiversiteit geeft aan dat onze samenleving bestaat uit mensen met uiteenlopende variaties in het brein en dat deze variaties in ons brein impact hebben op hoe ieder van ons denkt en de wereld waarneemt. De gedachte is dat elk van deze variaties op de meest voorkomende 'neurotypische' groep, een meerwaarde heeft voor iedereen: verschillen in ons denken en waarnemen maken een team sterker. Traditioneel worden alle menselijke variaties in het brein gegroepeerd in labels zoals bijvoorbeeld Autisme, maar tegenwoordig wordt ook steeds meer gekeken naar de individuele verschillen. Zo is elke Autist daadwerkelijk anders, en is aandacht voor het individu vaak relevanter dan ons te richten op stereotypes die in de media veel voorkomen.

Het concept van neurodiversiteit is ontwikkeld door socioloog Judy Singer, en is groot geworden vanuit de wens om de kleurrijke samenstelling en verschillen in behoeften en verschijningsvormen van ASS (Autisme Spectrum Stoornis) neutraler en soms ook positiever weer te geven, in een omgeving waarin de medische benadering zich toch vaak met name richt op de negatieve aspecten van neurodiversiteit. Tegenwoordig wordt de verzamelterm 'neurodivergent' vooral gebruikt bij Autisme, ADHD, Dyslexie, Dyspraxie, Dyscalculie, Dysgraphie en Tourettes. Tegelijkertijd zijn er ook specialisten, die andere neurologische variaties in functioneren, zoals bijvoorbeeld Hoogbegaafdheid en Bipolariteit onder deze term scharen. Hoe dan ook, gezien ongeveer 15% van de bevolking onder deze verzamelterm valt, bevat elk team en elke club neurodivergente sporters.

In de grote verschillen tussen neurodivergente sporters zit meteen ook de uitdaging van het faciliteren van een prettige omgeving, want wat voor de ene neurodivergente sporter werkt en noodzakelijk is, heeft op een andere neurodivergente sporter geen effect. We raden sportclubs dan ook altijd aan om in gesprek te gaan met leden waarvan bekend is dat zij neurodivergent zijn. Zelf weten zowel neurodivergente jeugdsporters als volwassen sporters gewoonlijk heel goed aan te geven waar de behoeften en wensen liggen. In vele gevallen gaat het vooral om kleine aanpassingen, waardoor veel mogelijk wordt. Bij hele jonge sporters is het goed om de ouders/verzorgers te vragen naar wat de sporter nodig heeft om zich prettig te voelen op de club.

Toch zijn er een aantal algemene voorzieningen die al heel helpend kunnen zijn:

Voorzieningen op de eigen sportclub:

- Zorg voor een prettige akoestiek. Veel neurodivergente sporters zijn extra gevoelig voor geluid en echo, en dit komt bovengemiddeld vaak voor bij Autisme. Omgevingsgeluiden kunnen storend werken. Denk bijvoorbeeld aan galmende ruimtes. Dit geldt met name voor geluiden die herhaaldelijk, luid en in een onregelmatig ritme voorkomen, denk bijvoorbeeld aan een omroeper. Als deze geluiden niet vermeden, verminderd of weggenomen kunnen worden in de omgeving van de sporter, is het fijn om de blootstelling bij de sporter te reduceren door bijvoorbeeld een noise cancelling headphone of geluidsdempende oordopjes in te zetten.
- Een rustige omgeving of een rustige plek op de locatie. De mate van afleiding en prikkels die neurodivergente sporters nog als prettig ervaren, is zeer wisselend. Zorg er in ieder geval voor dat er een ruimte beschikbaar is waar neurodivergente sporters, die overprikkeld raken, zich even terug kunnen trekken. Belangrijk is dat deze ruimtes rustig en opgeruimd zijn en bij voorkeur stiller qua geluid zijn en beschikken over zacht licht. Rust in de ruimte kun je creëren door gebruik te maken van zachte kleuren, drukke patronen te vermijden en door natuurlijke materialen te combineren met strakke vormen.
- Duidelijke indeling van de ruimtes. Veel neurodivergente sporters houden van een hoge mate aan voorspelbaarheid. Dit helpt hen om zich veilig en in controle te voelen, in een ervaringsperspectief die vaak veel meer prikkels te verwerken krijgt dan iemand met een neurotypisch brein. Sportclubs kunnen hieraan bijdragen door gebruik te maken van een logische indeling van ruimtes, waarbij er sprake is van duidelijke zichtlijnen. Daarbij is het fijn als ruimtes duidelijke gebruiksdoelen hebben en de club beschikt over een helderde bewegwijzering. Als de sport locatie erg groot is, is het te overwegen om op de eigen website een kaart hiervan te delen.
- Sommige neurodivergente sporters hebben ook een verstandelijke beperking, bovenop hun neurodivergentie. Verzorg vervoer voor sporters met een verstandelijke beperking om van- en naar de sportclub te komen, veel gemeentes hebben hiervoor voorzieningen getroffen waar clubs gebruik van kunnen maken.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Sporters met bijvoorbeeld ASS houden veelal van een hoge mate aan voorspelbaarheid, dit betekent dat het goed is om sporters met ASS op tijd in te lichten over eventuele uitstapjes en veranderingen in het programma. Zo kunnen zij zich tijdig voorbereiden op hun bezoek. Zorg voor een korte en heldere uitleg en spreek af wat de sporter kan doen als er sprake is van storende elementen op de locatie of algehele overprikkeling.

Beschikbaar stellen van hulpmiddelen voor participatie in de sport zelf

Behalve een noise cancelling koptelefoon of oordopjes, en een goed werkende website of alternatief communicatiekanaal, zijn er meestal geen materialen nodig voor neurodivergente sporters. We raden met name aan om afspraken te maken over hoe een sporter aangeeft aan de coach of trainer dat er sprake is van overprikkeling en in sommige gevallen te oefenen met emotieregulatie.

Voor sportclubs die een website hebben, is het aanvullend verstandig om te kijken of er ook de keuze voor een 'dyslexie-lettertype' toegevoegd kan worden als optie voor de lezer, die voor deze groep ondersteunt in het vermogen om de tekst goed te kunnen lezen.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor sporters met een auditieve beperking

Voorzieningen op de eigen sportclub

Het is fijn als de sportclub rekening houdt met de akoestiek op de sportlocaties. Vooral galmende geluiden kunnen het moeilijk maken voor sporters met een auditieve beperking om geluiden gericht waar te nemen. Daarnaast maken sporters met een auditieve beperking vaak gebruik van communicatietechnieken als liplezen. Om deze reden is het fijn om verplaatsbare meubels te hebben zodat sporters met een auditieve beperking hun positie kunnen afstemmen op de ander. Wat betreft kleur is het voor mensen met een auditieve beperking helpend als de kleuren in de ruimtes (met name de ruimtes die een sociale functie hebben) een kleurenpalet hebben die contrasteert met huidskleuren. Dit maakt het makkelijker om gezichtsuitdrukkingen en bewegingen waar te nemen. Ook is het fijn als er op de looproutes genoeg ruimte is om naast elkaar te lopen en er duidelijke bewegwijzering aanwezig is.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Geef van te voren aan dat er een sporter met een auditieve beperking mee komt en vraag hen of zij beschikken over de nodige ondersteunende materialen. Zo nodig kan de club zelf materialen meenemen.

Beschikbaar stellen van hulpmiddelen voor participatie in de sport zelf

Voor sporters met een auditieve beperking is bij het beoefenen van diverse sporten behoefte aan aangepaste sportmaterialen zoals een lichtfluit, tactiele polssimulatoren en het plaatsen van visuele klokken waarop de speeltijd duidelijk wordt weergegeven. Veel kan echter opgevangen worden door visuele handsignalen af te spreken met de sporter zelf.

De faciliteiten die belangrijk zijn tijdens noodsituaties zijn al benoemd in het basisplan en worden hier niet verder besproken.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor sporters met een visuele beperking

Voorzieningen op de eigen sportclub

Er zijn verschillende visuele beperkingen waar sporters mee te maken kunnen krijgen. Denk aan sporters die kleurenblind, slechtziend of blind zijn. Om hun ervaring op de sportclub positief te ondersteunen kunnen clubs een heleboel doen:

- Gebruik duidelijke kleurcontrasten om functies van ruimtes of materialen aan te geven. Breng ook een duidelijk kleurcontrast aan op bijvoorbeeld de uiteinden van traptreden, combineer dit contrast met licht strips zodat sporters met een visuele beperking de randen en dieptes van treden beter in kunnen schatten. Let op dat bijvoorbeeld de wc en andere middelen voor persoonlijke hygiëne goed contrasteren met de achterwand en dus duidelijk zichtbaar in de ruimte aanwezig zijn.
- Breng verlichting aan wandelpaden in buitenruimtes, zodat sporters met een visuele beperking de weg beter kunnen volgen tijdens schemering of in het donker. Let hierbij op dat er geen lichtschitteringen ontstaan, omdat dit hen juist kan verblinden. Vermijdt schitteringen/lichtreflecties ook op andere oppervlakten zoals tafels.
- Gebruik texturen, geleidelijnen en markeringen op de grond om looproutes aan te geven en veranderingen aan te geven. Breng bij de trap aan het begin en het einde podotactiele strips visueel beperkte sporters te waarschuwen en tape met textuur aan het einde van de trede om de rand van de trede weer te geven. Verschillende materialen en texturen zijn niet alleen signalen voor de tastzin maar geven ook andere geluiden af. Dit helpt sporters die bijvoorbeeld gebruikmaken van een blindengeleidenstok om veilige looproutes te nemen.
- Ook voor sporters met een visuele beperking is het reduceren van echo's in ruimtes zeer belangrijk. Sporters met een visuele beperking maken intensief gebruik van hun gehoor bij het waarnemen van de omgeving. Echo's zorgen voor een verstoring en bemoeilijken dit proces.
- Maak gebruik van afscheidingen in ruimtes om grenzen aan te geven. Zorg er bij voorkeur voor dat deze afscheidingen goed zichtbaar zijn (met behulp van kleur bijvoorbeeld) en iig tot armhoogte/middel reiken (zodat ook op basis van tast de scheiding herkenbaar is). Gebruik korte paaltjes of plantenbakken met duidelijke contrasterende kleuren (ten opzichte van de locatie waarop de paaltjes of bakken staan) waar het aanbrengen van hekken niet mogelijk is om grenzen van een ruimte aan te geven. En gebruik op eventuele glazen wanden stickers.

- Zorg ervoor dat alle trappen voorzien zijn van een trapleuning aan weerszijde van de trap.
- Breng in eventuele liften geluidssignalen aan zodat sporters met een visuele beperking zich kunnen oriënteren op hoogte, dit kunnen ping signalen zijn bij het passeren van een verdieping maar ook het omroepen van het vloerniveau als de deuren openen. Gebruik daarnaast ook hier weer duidelijke zichtbare kleurcontrasten en texturen om de overgang van ruimtes weer te geven.
- Zorg ervoor dat alle signage (bewegwijzering) voorzien is van texturen en/of braille. Denk hierbij aan de bordjes die de verschillende gebruiksruidtes aangeven, de plattegrond of de liftknoppen.
- Zorg ervoor dat iedereen op de hoogte is van het beleid omtrent hulphonden. Dit kan al door een sticker op te plakken met daarop de boodschap: hulphonden welkom! Het helpt om dit ook actief te delen met nieuwe vrijwilligers/leden en werknemers, waarbij je benadrukt dat de hulphond overal en in alle ruimtes welkom is om een veilige sportomgeving te garanderen

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

In de meeste gevallen is het fijn als de sporter wordt opgevangen door iemand van de betreffende locatie, zodat de sporter de uitleg van de omgeving krijgt van iemand die hier zeer goed mee bekend is. Daarnaast is het fijn om voor sporters met een visuele beperking een tactiele kaart van de locatie te ontvangen die hen helpt te oriënteren en tijdens de reis zo nodig wordt bijgestaan door een buddy. Dit kan een ouder, familielid, teamlid of iemand anders zijn die het leuk vindt om de sporter te begeleiden en ondersteunen. Als er sprake is van spelmomenten op diverse tijden, vraag dan aan de organisatie om zo mogelijk rekening te houden met het beste daglicht en te kijken naar een goede verlichting van de ruimte. Gebruikt de sporter een hulphond, communiceer ook dit dan duidelijk van te voren zodat de sporter op het moment zelf geen hinder ondervindt.

Beschikbaar stellen van hulpmiddelen voor participatie in de sport zelf

Sporters met een visuele beperking hebben bij het beoefenen van diverse sporten behoefte aan specifieke (aangepaste) sportmaterialen. Zoals de aanwezigheid van Adaptap om de eigen positie in het zwembad beter vast te kunnen stellen, het gebruiken van tactiel tape om het veld weer te geven of het gebruiken van een bal met een geluidssignaal.

Daarnaast hebben mensen met een visuele beperking soms ook behoefte aan een sporthulpmiddel. Zo is er bij sporters met een matige tot ernstige visuele beperking die fietsen behoefte aan een duofiets of tandem. En bij sportschieten is een lazervizier of elektronische kijker vaak helpend.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor religieuze sporters

Voorzieningen op de eigen sportclub

Religie en geloof vinden vaak hun eigen weg. Het erkennen en respecteren van de behoefte van sporters om hun geloof te belijden, maakt dat sporters volledig zichzelf kunnen zijn op de sportclub. Er zijn verschillende manieren waarop een club hier de ruimte aan kan geven:

- Zorg voor verschillende voedingsopties tijdens evenementen en in de kantine, geef aan of iets kosher of halal is en zorg voor speciale proteïne shakes die sporters tijdens de Ramadan na zonsondergang kunnen nemen
- Creëer een multifunctionele gebedsruimte en zorg dat er draagbare schermen aanwezig zijn die sporters kunnen gebruiken om zichzelf af te zonderen. Vraag bezoekers van de ruimte om de schoenen voor binnenkomst uit te doen en hou de ruimte schoon. Zo mogelijk is het fijn als er een wasruimte aanwezig is waar moslims de Wudu kunnen uitvoeren. Daarnaast is het belangrijk als de oriëntatiepunten staan aangegeven op de wanden en als er kussens, klankschalen en kleedjes aanwezig zijn.
- Hou de sportagenda zo mogelijk vrij op belangrijke religieuze dagen en biedt de ruimte om deze dagen te gebruiken om het geloof te belijden in plaats van te sporten.
- Geef sporters tijdens de Ramadan de mogelijkheid om heel vroeg of juist laat te sporten, zodat ze zo min mogelijk last hebben van hitte.

Kledingvoorschriften

Zorg ervoor dat in het kledingmenu van de sportclub bijvoorbeeld een sporthijab beschikbaar is.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Er zijn geen specifieke voorzieningen nodig op locatie die de sporter niet zelf kan treffen. Wel is het belangrijk om eventuele dieetwensen door te geven aan de locatie en restaurants te toetsen op opties die passend zijn bij de dieetwensen.

In sommige landen is het vrij belijden van geloof niet toegestaan. Controleer daarom altijd of sporters geattendeerd moeten worden op restricties om uitingen van geloof mee te nemen. Denk aan een bijbel of andere elementen die de sporter heeft die aantonen dat de sporter een specifiek geloof belijdt.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor sporters met een hogere leeftijd

Het ondersteunen van vrouwen tijdens de menopauze

Zowel de perimenopauze als de postmenopauze nemen gemiddeld genomen vier tot acht jaar in beslag, al ervaart een deel van de vrouwen sommige symptomen langer. De meest bekende symptomen zijn opvliegers, hartkloppingen, nachtelijke zweetaanvallen, een verstoorde slaap, vermoeidheid, slecht concentratievermogen en een verminderd geheugen, verminderde blaascontrole, prikkelbaarheid, huidirritaties, angststoornissen en depressie. Uit studies blijkt dat ongeveer 50% van de vrouwen matig tot zeer zware hinder ondervindt in het dagelijks functioneren, zoals sport en werk. Er zijn een aantal ondersteunende activiteiten die een sportclub aan sporters kan bieden:

- Biedt meer flexibiliteit aan in het sportaanbod
- Biedt toegang tot informele en formele ondersteuning op en buiten de sportclub
- Zorg voor goede en laagdrempelige toegang tot toiletten, wasruimten en koel water
- Zorg voor een goede luchtvochtigheid en ventilatie van de ruimtes
- Zorg ervoor dat de sporter voldoende sportkleding heeft (soms verkleden ze zich graag tijdens de training) en biedt flexibiliteit in wat zij mogen dragen. Let er iig op dat hun sportkleding gemaakt is van natuurlijke stoffen en biedt waar mogelijk reserve kleding aan
- Biedt voldoende mogelijkheid om pauzes in te lassen om te verkleden of wat te drinken
- Faciliteer zo mogelijk maandverband of andere middelen om zich te verschonen.

Het bieden van sportmogelijkheden die gericht zijn op oudere doelgroepen

Het is belangrijk om tijdens het sporten differentiatie aan te bieden, dit betekent dat de mate van inspanning wordt aangepast aan de gezondheid (waaronder de conditie) van de sporter. Daarnaast is het belangrijk om voldoende rustmomenten in de bouwen en aandacht te houden voor het sociale aspect van sport, met name 50+ers vinden het fijn om beweging te combineren met sociale contacten. Voor hen is het evenzo belangrijk voor hun mentale en lichamelijke welzijn om plezier te hebben en contact te maken met anderen. Dat betekent dat dit ook een waardevolle groep is als het gaat om vrijwilligerswerk en het op zich nemen van voorbeeldrollen binnen de sportclub.

Het beschikbaar stellen van fysiotherapeuten op locatie en trainers met kennis over verantwoord bewegen

Over het algemeen neemt de lichamelijke kwetsbaarheid toe met leeftijd. Daarom kan het belangrijk zijn dat sporters bij hun beweegactiviteiten advies en ondersteuning krijgen vanuit de gezondheidszorg. Ook de aanwezigheid van trainers om veilig en verantwoord te kunnen bewegen is van groot belang.

Vrijheid van kledingkeuze

Maak het mogelijk voor sporters om uit een kledingmenu de kleding te kiezen die aansluit bij hun identiteit en gezondheid. Met name oudere sporters hebben een grote behoefte aan stoffen die goed ademen en niet irriteren. Snel bereikbare voorzieningen

Het is voor oudere doelgroepen fijn als de sportlocatie dichtbij de ingang en andere faciliteiten is. Zeker voor 65+ers is het belangrijk om snel toegang te hebben tot drinken, was faciliteiten en toiletten.

Faciliteiten voor een veilige sportomgeving voor sporters met een chronische ziekte

Een actieve en gezonde levensstijl is één van de beste manieren op chronische ziekten te managen. Wel is het belangrijk om sporters met een chronische ziekte te ondersteunen. Omdat de behoeften van deze sporters zo uiteen lopen, geven we hier enkel algemene adviezen:

- Veel sporters met een chronische ziekte gebruiken medicatie. Volwassen sporters kunnen hun medicatie uiteraard in hun eigen sporttas bewaren, toch is het voor alle sporters aan te raden om reservemedicatie onder het beheer van de trainer of coach te laten. De coach of trainer kan tijdens pauzes de medicatie aanreiken of in crises toedienen. Ook is het fijn als er op locatie een koelkast is waar sporters hun medicatie in kunnen laten zetten. Zorg er dan wel voor dat hier een veiligheidssysteem aan gekoppeld is (bijv. met labels en identificatielijsten).
- Zorg voor een defibrillator op de sportlocatie
- Biedt de mogelijkheid om sportprogramma's af te stemmen op de conditie van de sporter. Beginnende sporters met een chronische ziekte hebben het vaak nodig om de intensiteit en belasting langzaam op te bouwen. De lepeljestheorie kan hierbij behulpzaam zijn. Trainingen met een hoge intensiteit kunnen bij alle sporters symptomen oproepen, het is dan ook aan te raden om altijd met de behandelaar te bekijken wat de beste aanpak is.
- Biedt tools aan die sporters helpt om hun eigen lichaamssignalen en triggers voor ontstekingen of andere ziekteverschijnselen te leren herkennen.
- Registreer dieetrestricties van de sporter en zorg ervoor dat de sporter ten alle tijden toegang heeft tot voeding die past bij deze vereisten. Zo mogelijk in de kantine, maar anders van huis uit.
- Sporters met diabetes zijn geholpen met apparaten die hun glucose levels continu kunnen monitoren. De informatie helpt hen bij het managen van de eigen levels en biedt daarnaast inzichten die kunnen bijdragen aan het best passende dieet en trainingsregime.

Vorbereidingen voor uitwedstrijden en reizen

Zorg ervoor dat medicatie altijd bij de hand is en dat de trainer, coach of begeleider reservemedicatie bij zich heeft

Spreek een signaal af dat de sporter kan afgeven als de inspanning teveel is en er behoefte is aan een rustmoment.

Hoe helpt All-in?

All-in draagt bij aan een veilig sociaal klimaat binnen het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en de sport. Dit doen wij vanuit een diepgaande expertise over de inclusieve competentie, waar een scala aan sociale en emotionele vaardigheden deel van uitmaken. Met onze programma's, toegespitst op de maatschappelijke omgeving, leeftijd en leersituatie van elke doelgroep, ontwikkelen wij de inclusieve competentie van bestuur, coaches, trainers en jeugdspelers.

De hele sportclub All-in

Ons inclusieprogramma voor sportclubs bestaat uit interventies op drie verschillende niveaus en is geheel flexibel opgesteld, hierdoor kunnen jullie kiezen voor de onderdelen die jullie het hardst nodig hebben of ervoor kiezen om het hele programma stap voor stap uit te rollen. Dit kan samen met All-in maar ook geheel zelfstandig!

Niveau 1 - De club in haar volledige breedte

Ons programma op niveau 1 richt zich op het voorkomen van institutionele ongelijkheid door structuren en richtlijnen inclusief vorm te geven en door de clubs tools te bieden die het sociale klimaat op de club positief beïnvloeden. Daarnaast kunnen we via de All-in Diversiteit, Inclusie en Gelijkheid Audit vaststellen waar jullie al goed in zijn en op welke onderdelen verbetering mogelijk is.

Niveau 2 - De spelbegeleiders

Ons programma op niveau 2 richt zich op de vaardigheden van coaches en trainers. We helpen hen bij hun professionele ontwikkeling op het gebied van inclusief coachen en trainen. Dit doen wij via onze trainingen maar ook door hen tools aan te reiken die hen helpen om een inclusief en sociaal klimaat tot stand te brengen op het veld of in hun teams.

Niveau 3 - De spelers

Ons programma op niveau 3 richt zich op de inclusieve competentie van jeugdspelers. Met behulp van ruim 200 verschillende oefeningen die tijdens de gewone trainingen worden ingezet, ontwikkelen zij zich niet alleen op sportgebied maar bouwen zij ook sterke sociaal-emotionele vaardigheden op die bijdragen aan een sociaal veilig klimaat voor iedereen!

Website organisatie: www.all-in.foundation

Vind hier jullie gratis inclusie materialen: www.all-in.foundation/all-in-sport

E-mail: contact@all-in.foundation

Adres: Merellaan 2 – 3722 AL Bilthoven

De waarde van Pride & Sports

Stichting Pride and Sports is het nationale platform voor LHBTIQ+ in de sport. Pride and Sports zet zich in voor een veilig sportklimaat voor alle sporters, ongeacht hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken. Sport helpt bij onze persoonlijkheidsvorming en biedt een krachtig instrument voor verbinding in de maatschappij. Om te kunnen participeren in de samenleving en jezelf optimaal te kunnen ontwikkelen, is het van groot belang dat je overal en altijd jezelf kunt zijn. Door te werken aan een veilig en positief sportklimaat voor iedereen levert Pride and Sports hieraan een concrete bijdrage.

Hier maken we het verschil

Wij brengen het onderwerp: Jezelf zijn in de sport doorlopend onder de aandacht. Dit doen wij door het organiseren van eigen grootschalige activiteiten waarbij wij het actieve gesprek aangaan met deelnemers. Daarnaast door te spreken op evenementen van bonden, gemeentes, provincies en door organisaties die zich bezig houden met sport inhoudelijk bij te staan bij het creëren van een veilig en inclusief sportklimaat waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Educatie en Onderzoek

Meer dan alleen zichtbaarheid en acceptatie geloven wij dat inclusie een belangrijke competentie is die iedereen kan leren!

Netwerk

Toegang tot het grootste LHBTIQ+ sportnetwerk van Nederland. 95+ LHBTIQ+ sportclubs, 77 sportbonden, 22 Prides en 17 miljoen rolmodellen.

Ervaringsdeskundig

Nationaal platform voor LHBTIQ+ sporters, door en voor de regenboog community. Jezelf kunnen zijn in de sport!

My Gender, My Pride, My Sport

Website organisatie: www.prideandsports.nl

E-mail: contact@prideandsports.nl

Adres: Zocherstraat 50-C – 1054 LZ Amsterdam

De inzet van Tnn

Transgender Netwerk Nederland is de stichting die zich landelijk inzet voor de emancipatie van transgender personen en hun omgeving. Bestrijding van discriminatie van transgender personen is één van onze meest actuele speerpunten. Ons doel is een genderdiverse samenleving mogelijk maken.

Zo dragen wij bij

Belangenbehartiging transgender personen

We agenderen transgender rechten richting politiek en overheid en bieden handreikingen aan de beleidsmakers. Hierdoor ontstaat er steeds meer bewustwording over transgender rechten en die een belangrijke rol spelen in de emancipatie van transgender personen.

Er is een motivatie ontstaan bij de politiek, de media, politie, anti-discriminatievoorzieningen, noem maar op, om meer te betekenen voor onze doelgroep. TNN sluit in haar informatievoorziening aan op deze brede vraag en stapt ook actief af op organisaties die een sleutelrol kunnen spelen in het verbeteren van de levens van trans personen.

Empowerment / emancipatie

Een andere rol van TNN is empowerment en emancipatie; we willen transgender personen helpen een goed leven te leiden; aanspraak te maken op hun rechten; op te komen voor hun eigen belangen. TNN biedt daarom ook (samen met Transvisie) een informatielijn (Transgender Infopunt), een sociale kaart (transgenderwegwijzer.nl) en een jongerenlijn (genderpraatjes.nl) aan. Met onze uitgebreide kennis en een luisterend oor helpen we mensen verder.

Netwerkopbouw

We versterken de verbanden tussen transgender personen onderling en tussen organisaties die de transgenderemancipatie steunen. Daarmee willen we de zichtbaarheid van transgender personen in de Nederlandse samenleving vergroten. Dit doen we door samen te werken met strategische partners en door initiatieven vanuit de transgendergemeenschap te ondersteunen.

Website organisatie: www.transgendernetwerk.nl

E-mail: info@transgendernetwerk.nl

Adres: Atlantisplein 1 (Kamer 2.14)- 1093 NE Amsterdam

Telefoon: 020 205 0915

Stichting Neurodiversiteit is één van de meest toonaangevende organisaties op het gebied van neurodiversiteit in Nederland. Haar belangrijkste pilaren zijn: educatie, pride en communicatie & assistive technologie. Naast deze pijlers, helpen we vele partijen en individuen, die contact met ons opnemen, met hun eigen vragen en geven onze teamleden ook veel 'spreekbeurten' door heel Nederland.

Wat wij doen

Educatie projecten. Zoals de Neurodiversity Education Academy, die gratis en betaalde cursussen, webinars, trainingen en spreekbeurten realiseert op aanvraag en op projectbasis. Of de NeuroEmergence Gathering events waarbij experts, neurodivergenten en allies hun kennis en ervaringen met elkaar delen. Ook is er de gratis Brainy App waarmee je een dagboek aanlegt over je breinkrachten. Periodiek wordt het magazine My Amazing Brain / My Creative Brain ontwikkeld en gedeeld.

Assistive Technology Projecten. In het Athens Initiative ontwikkelen we tools die communicatie faciliteert in families waar (neuro)diversiteit een rol speelt. Dit doet de Stichting door het ontwikkelen van een nieuw type digitale messenger, die ondersteuning biedt voor digitaal en offline gebruik van gebaren, bewegingen, AI ondersteunde zinnen-maken, familiespecifieke geheimtalen en werkspecifieke gebarentalen. Dit onderzoek en de producten leiden naar de curatie van een universeel implementeerbare gebarentaal die breed ingezet kan worden. Ook draagt de stichting bij, aan de ontwikkeling van een sociale app "Together" voor neurodivergente vriendschappen, ontmoetingen en dating.

Neurodiversity Pride. Bewustzijn en trots, voor alle neurodivergenten, wordt ondersteund via informatie over neurodiversiteit en vooral door publiekscampagnes, zoals Neurodiversity Pride Day. Dit gebeurt tevens middels video series, als Krachtig Anders, Growth Through Adversity of interviews met politici. Via social media campagnes, spelletje zoals het Neurodiverse talentenkwartet, workshops, en belangenbehartiging in de politiek, met een tweejaarlijkse Award, de Neuroinclusieve Politicus Award, en met directe voorstellen uit de 'Politieke Agenda van Neurodivergent Nederland'. We ondersteunen de mogelijkheid voor het voelen en tonen trots vooral door, sinds 2018, elk jaar in Juni de Internationale Neurodiversity Pride Day te organiseren.

Website organisatie: www.neurodiversiteit.nl

Website academy: www.neurodiversityeducationacademy.org

Website Pride Day: www.neurodiversityprideday.com

E-mail: info@neurodiversiteit.nl

Telefoonnummer: 06 140 34 299

VRAAG
DE WORD VERSIE
VAN DIT PLAN
OP EN PAS 'M
ZELF AAN

OPVRAGEN

